

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 44-36. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Liubljana, petek 22. aprila 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Gospodarski načrt se ustvarja

Ena naših ne posebno koristnih lastnosti je, da si silno radi očitamo krivdo za storjene napake. Ti medsebojni očitki so dostikrat celo tako ostri, da bi mogel nepoučen tujec misliti, da je jedro vse slovenske politike samo v teh medsebojnih očitkih. Čeprav to ni res, so pa vendarle ti medsebojni očitki zavzeli že tako velik obseg, da ovirajo vse naše napredovanje in da so vseskozi škodljivi. Kajti ti očitki ne odpravljajo niti ene napake, ne popravljajo niti ene storjene škode, temveč je ves njihov učinek samo ta, da puščajo za seboj želo, da naše notranje naporstvo ne ugasne in se še stalno povečuje. Rešiti se teh neplodnih medsebojnih očitkov se pravi; priti na pravo pot. Zato delajo pravilno le oni, ki se nič ne menijo za vse medsebojne očitke, temveč ki delajo in zidajo, kakor da teh medsebojnih očitkov sploh ni.

In tako dela skupina, ki se zbira okoli revije »Tekhnika in gospodarstvo« in ki je ustanovila »Socialno ekonomski inštitut«. O njegovem velikem pomenu smo že opozorili na tem mestu, danes pa moramo na podlagi najnovejše številke te revije z zadoščenjem ugotoviti, da se napovedani program tudi izvaja. Ustvarja se gospodarski načrt za Slovenijo in s tem podlaga za solidno gospodarsko in tudi politično delo.

Novi program pa se sestavlja sistematično in na podlagi dobro pretehtanega gradiva, da bomo dobili načrt, o katerem se ne bo moglo več samo debatirati, temveč ki se bo moral dosledno izvajati. Vse naše javno življenje bo s tem postavljeno na trdno podlago in se ne bomo več lovili za raznimi nenadoma pojavljajočimi se kometi, temveč bo vse naše delo dobilo eno smer in s tem tudi svoj smisel.

Poleg tega pa bo delo za isti smoter avtomatično združilo tudi naše najboljšje strokovnjake v eno delovno celoto, da se ne bo več ponavljala naša stara napaka, da vsakdo vleče voz na drugem koncu in da ostaja vse delo brez pravega učinka, ker ni bilo koncentrirano. Dobili bomo tako centralo, ki bo tudi brez vseh političnih in mandatnih aspiracij uravnavala naše javno življenje, ker njenim znanstveno ugotovljenim resnicam se pač nihče ne bo mogel upirati.

Kakor kažejo mnogi pojavi iz zadnje dobe, je zlasti mlajša generacija naših izsolanih ljudi za takšno delo in za takšen program. Moremo zato upati, da se bomo brez prekanj, brez strastnih debat kar na tihem rešili dobe medsebojnih očitkov in zašli v dobo resnega ustvarjajočega dela.

Seveda si nikakor ne prikrivamo težav, ki jih bo še treba premagati, kajti skozi desetletja prisvojeni običaji se težko opuščajo. Tudi nas ne bo presenetilo, če bodo nekateri vse to mlado in zdravo prizadevanje napačno pojmovali in mu delali ovire. Vseeno pa upamo, da bodo te ovire premagane. To pa upamo zlasti zato, ker pričakujemo od vseh gospodarskih ljudi, da bodo s polno vneto podpirali stremenje Socialno-ekonomskega inštituta in mu dali tako močno oporo, da bo mogel uspešno izvajati svoj program.

Gospodarski krogi so vedno zahtevali, da se naša gospodarska politika vodi po točno določenem

Pripravljajte se za kongres!

V pisarni kongresnega odbora je živalno, a posli še vedno naraščajo. Vsi odseki delujejo marljivo in upati smemo, da se bomo Slovenci tudi to pot izkazali kot dobri organizatorji. Toda naloga, ki jih nalaga organizacija kongresa, so izredno velike, saj je vsedržavni trgovski kongres vedno največji kongres, kar jih pozna Jugoslavija. Ljubljanski kongres pa bo še po številu udeležencev prekosil vse dosedanje kongrese. Zato pa zahteva organizacija tako velikega kongresa še zlasti mnogo dela. To delo je mogoče dovršiti le, če prav vsi trgovci brez izjeme store svojo dolžnost. Zlasti pa vsi ljubljanski trgovci! Samo nekaj ljudi tudi pri najboljši volji ne zmore vsega dela, ki ga zahteva organizacija kongresa. Treba bo spraviti par tisoč trgovcev pod streho, poskrbeti, da bodo vsi imeli dobro in ceneno hrano, da bo organiziranih dovolj prireditev, da se bodo seznanili tudi z našim kulturnim življenjem, a da se bo-

do pri tem tudi dobro počutili. Poleg tega pa je treba organizirati tudi kongres sam, pripraviti referate in poročila, da še vsega drugega dela niti ne omenjamo. Ne na vse zadnje pa je treba omeniti še najtežjo skrb, da se dobe finančna sredstva, ki so potrebna za kritje stroškov kongresa.

Pri tako velikih in številnih nalogah se nudi pač vsakemu zavednemu trgovcu, da tudi sam pripomore k uspehu kongresa. Naj se vsi trgovci zavedajo, da bo od uspeha kongresa odvisno, kako bodo v bodoče javnost in oblasti upoštevale zahteve in predloge trgovstva. Vsak trgovec je zato indirektno zainteresiran na tem, da bo uspeh ljubljanskega kongresa čim večji.

Oficialno priredi III. kongres trgovcev kr. Jugoslavije v Ljubljani Centralno predstavništvo zvez trg. združenj, organizacija kongresa pa je naloga ljubljanske zveze. Zadnje podrobnosti glede kongresa bo določila

teji seji bodo sklenjene zadnje direktive za vse slovensko trgovstvo, kaj mora storiti za kongres in kako zajamčiti njegov uspeh.

Za vse trgovstvo Jugoslavije bodo kongresni dnevi v Ljubljani velik dogodek, zlasti pa za slovenske trgovce. Naj bi ta velik dogodek našel tudi velike ljudi, da bo ljubljanski kongres za vse čase svetel spomenik v zgodovini jugoslovanskega in še posebej slovenskega trgovstva!

Zato na delo vsi brez izjeme za uspeh ljubljanskega kongresa!

ki bo v ponedeljek dopoldne v Ljubljani. To bo zadnja seja Centralnega predstavništva pred kongresom in po tej seji se prične najbolj intenzivno delo za kongres. Od tega dne bo kongresno delo neprestano raslo in zato je treba, da se prijavljajo tudi vedno novi sodelavci.

Takoj drugi dan po seji Centralnega predstavništva, to je v torek dne 26. aprila, pa bo v Ljubljani II. plenarna seja predsedništva Zveze trgovskih združenj ter plenarna kongresnega odbora. Na

katerega tvorijo v smislu sklepa zadnje zvezne predsedstvene seje vsi člani zveznega predsedstva ter predsedniki in tajniki posameznih kongresnih odsekov.

V smislu sklepa zadnje predsedstvene seje Zveze trg. združenj bi morala biti ta seja v Mariboru, vendar sem bil prisiljen, da sklicem sejo kljub temu v Ljubljani iz naslednjih razlogov:

1. Predsednik Centralnega predstavništva zvez trg. združenj g. Nedeljko Savič je sklical za ponedeljek dne 25. t. m. ob 9. uri dop. sejo Centralnega predstavništva v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika Nedeljka Saviča o delu C. P. od zadnje seje do danes. 2. Poročilo predsednika Zveze za dravsko banovino Staneta Vidmarja o dosedanjih pripravah za kongres. 3. Definitivni razpored dela za predkonferenco in točna odreditev materiala za slavnostno sejo kongresa. 4. Ostala tekoča vprašanja.

2. Ta seja je v smislu sklepa na seji C. P. v Banjaluki dne 13. februarja t. l. zadnja seja C. P. pred letošnjim trgovskim kongresom v Ljubljani in je bilo dogovorjeno, da se ob tej priliki sestanemo s tovariši iz drugih zvez.

3. Nujno potrebno je, da se sestane tudi glavni kongresni odbor, ki ga tvorijo v smislu sklepa zadnje predsedstvene seje vsi člani zveznega predsedstva in pred-

seja Centralnega predstavništva,

Predsedstvena seja Zveze trgovskih Združenj bo v torek dne 26. aprila

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Zadeva dr. Koceta.
3. Določitev datuma za zvezno letno skupščino.
4. Novela obrtnega zakona.
5. Organizacijske zadeve (sklep Osrednje lesne sekcije, da se ustanovi samostojno strokovno združenje za lesno trgovino in obrt za območje dravske banovine, — povratek celjskega in litijskega združenja v Zvezo in njihov pogoji itd.).
6. Trgovski kongres.

Pri točki 6. »trgovski kongres« prisostvujejo seji tudi predsedniki in tajniki kongresnih odsekov in se seja pretvori

v sejo kongresnega odbora,

programu. Podlaga tega programa se sedaj ustvarja z vso resnostjo in temeljitostjo, pa tudi z vso nepremagljivo voljo mladih in energičnih ljudi. Zato je tudi naravno, da bodo gospodarski ljudje to stremenje podpirali in da ga morajo podpirati, saj je popolnoma skladno z njih glavno in najbolj elementarno zahtevo, da se začne pri nas prav in dobro delati.

sedniki in tajniki posebnih kongresnih odsekov. Te predsednike in tajnike iz vrst ljubljanskega trgovstva pa je nemogoče spraviti vse v Mariboru in bi to tudi bilo združeno z nesorazmerno velikimi stroški.

4. Ker bo v ponedeljek v Ljubljani seja C. P., sem porabil to priliko, da povabim še prav posebno vse člane zveznega predsed-

stva, da se po možnosti udeležijo kot gosti že seje Centralnega predstavništva in da prisostvujejo v ponedeljek 25. t. m. zvečer tovariškemu sestanku s člani Centralnega predstavništva, da se z njimi seznanijo in navežejo ožje medsebojne osebne stike.

Jasno vabilo predsednika Staneta Vidmarja ne potrebuje nobenega dostavka in prepričani smo, da se bodo vsi brez izjeme njegovemu povabilu odzvali.

Velika ekskurzija trgovcev v Maribor o priliki vsedržavnega trgovskega kongresa v Ljubljani

Za letošnji kongres jugoslovanskega trgovstva, ki bo v dneh od 10. do 13. junija v Ljubljani in katerega se udeležijo trgovci iz vse države, so priprave v polnem teku. Po dosedanjih poročilih je računati s tem, da pride v Ljubljano 5000 do 6000 oseb, število, ki je tudi za Ljubljano zelo veliko, da je prestolnica Slovenije urejena za sprejem precejšnjih množic, kakor so pokazale izkušnje zadnjih let. Dolžnost vsega trgovstva v dravski banovini je, da svojim tovarišem iz drugih predelov države omogoči prijetno bivanje v naši sredi, da bodo imeli čim lepše spomine na nas.

Kongresni pripravljalni odbor si je nadel hvalevredno nalogo, da z zanimivimi udeležencem kongresa omogoči, da si v kratkem času, ki ga bodo imeli na razpolago, ogledajo kolikor mogoče mnogo Slovenije, da polihite v razne dele in se seznanijo z našimi gospodarskimi napravami. Po končanih razpravah na kongresu si bodo gostje po programu ogledali naše ustanove križem vse Slovenije. V to svrhu je na programu večje število ekskurzij, ki so določene za 13. junij. Glavna ekskurzija je pač ona v severni del Slovenije v Maribor, saj je to lepo obdravsko mesto druga prestolnica Slovencev in, mirno lahko rečemo, center naše industrije, v prvi vrsti tekstilne, ki zalaga naše trgovstvo s cenenim in res dobrim blagom. Ker se je nadejati, da se bo te ekskurzije udeležil znaten del kongresistov, se pripravljajo poseben vlak po zelo znižani ceni, ki bo v enem dnevu popeljal udeležence kongresa za zaključek zborovanj iz Ljubljane v Maribor in zopet nazaj.

V Mariboru ne bodo udeleženci navezani na določen program, ki bi se ga morali udeležiti. Na pristo jim bo, da si ogledajo mesto in prelesto okolico po mili volji, v spremstvu svojih mariborskih tovarišev in posebnih spremljevalcev, ki jim bodo na razpolago. Gostje si bodo lahko ogledali industrijske naprave, gospodarske ustanove, ali pa bodo napravili izlete v bližnjo in daljno okolico. Predviden je izlet v Falo, kjer si udeleženci ogledajo orjaško električno centralo, še pred par leti največjo v državi. Za vse izlete bodo na razpolago udobni avtobusi. Gostje bodo lahko pohiteli tudi na vrhove našega zelenega Pohorja in občudovali mestoma drzno izpeljano novo pohorsko cesto. Po pičli uri vožnje iz Maribora se bodo izpred Mariborske koče ali Pohorskega doma naužili divnega

razgleda po Dravskem polju in Slovenskih gorah. Če se peš popno še četrte ure više, bodo z razglednega stolpa nad Sv. Bolfenom lahko gledali tja v madžarsko ravnino, do Gradca in do Julijskih planin, seveda če vreme ne bo nagajalo. Predvideni so nadalje izleti v prelesto Dravsko dolino in tudi v ljubke vinorodne Slovenske gorice.

Tudi v Mariboru se že vrše priprave za dostojen sprejem udeležencem ljubljanskega kongresa. Ves upravni odbor Združenja trgovcev za mesto Maribor se je za to nalogo stavil na razpolago. Da se program, ki se bo izdelal še v vseh podrobnostih, popolnoma in brezhibno izvede, je zagotovljeno tudi sodelovanje Tujsko-prometne zveze v Mariboru in »Putnika«, ki imata v tem oziru dovolj izkušenj.

Storilo se bo pač vse, da naši tovariši ponese domov najboljše vlise iz obmejnega Maribora, ki je baš sedaj, po dogodkih v sosednji državi, za nas še posebno važna gospodarska postojanka.

Prenovljene občne uzance ljubljanske borze!

Odvetniki in trgovski krogi se opozarjajo, da so ravnokar izšle občne uzance ljubljanske borze za trgovanje z blagom v novem, deloma spremenjenem, deloma dopolnjenem besedilu in potrjenem od ministrstva za trgovino in industrijo dne 31. marca 1938 II. št. 8997/K.

Broširana knjižica se dobi v tajništvu ljubljanske borze, Gregorčičeva ulica št. 27/III.

Stanje kliringov

Stanje naših kliringov se je od 8. do 15. t. m. spremenilo takole (vse številke v milijonih dotičnih valut):

Aktivni kliringi:	15. 4.	8. 4.
Bolgarska tur. din	0,4	0,4
Italija (stari) lir	22,7	22,8
Italija (novi) lir	8,1	13,4
Italija (novi) din	116,0	109,1
Nemčija RM	12,5	14,3
Poljska din	13,6	11,9
Turčija din	12,2	12,3
Španija pezeta	2,8	2,8

Pasivni kliringi:	3. 3.	3. 3.
Belgija belg	3,3	3,3
Madžarska	33,7	40,0
Romunija din	11,6	10,3
Češkoslovaška Kč	139,2	137,9
Švica šv. fr.	2,7	2,7

Trgovci, zavarujte se le pri zavarovalnicah, ki inserirajo v »Trgovskem listu«!

Zahteve in potrebe trgovcev

Občni zbor Združenja v Brežicah

Združenje trgovcev v Brežicah je imelo svoj 6. redni občni zbor v gostilni g. Vidmarja v torek dne 29. marca.

Ob 9. uri je otvoril zbor predsednik Vidmar in ugotovil, da se je od 144 rednih članov udeležilo današnjega občnega zbora vsega 36 trgovcev, ki radi tega ni sklepčen. Zato v smislu pravil preloži istega za 1 uro. Po preteku 1 ure predsednik ponovno otvori občni

predsednik Vidmar

takoj na dnevni red in podal svoje predsedniško poročilo.

V kratkih potezah je orisal položaj trgovstva v okraju in objasnjal, kaj vse je združenje v preteklem poslovnem letu podvzelo v korist trgovskega stanu. Poročal je, da se je združenje pridružilo vsaki akciji za ublažitev trgovske krize. Omenil pa je tudi brezbriznost nekaterih članov, ki za svojo stanovsko organizacijo nimajo zadostnega razumevanja in ki poznajo združenje le v stiski, ko so jim druga vrata že zaprta. Četudi uspehi združenja niso vedno popolni, vendar ne sme zaradi tega postati trgovstvo malodušno, ampak naj kljub temu vneto sodeluje. Predsednik je nadalje naglasil važnost »Trgovskega lista«, ki se ga pa žal poslužuje le malo članov, kljub temu, da je to edino stanovsko glasilo, ki z vso neustrahovitostjo zastopa trgovske interese; zato je dolžnost slehernega trgovca, da se naroči vsaj na tedensko izdajo »Trgovskega lista«. H koncu se zahvaljuje predsednik vsem oblastem, ki so z vidno naklonjenostjo spremljale delovanje združenja in pri katerih je našlo vedno dovolj razumevanja in opore. (Odobravanje.)

Sledilo je tajniško poročilo, iz katerega navajamo:

Na širšem sestanku, ki je bil dne 11. novembra 1937 v Brežicah, je predaval zvezni tajnik dr. Gornik o pridobitnem in zgradarinskem davku, o starostnem zavarovanju trgovstva, o rezultatih kongresa trgovstva v Skoplju in Beogradu. Poudaril je, da morajo biti trgovci samo za zavarovanje, ki bo popolnoma avtonomno in ki ga bo vodila naša zveza. Praktična navodila za napoved zgradarine in pridobitne je podal na tem sestanku članom predsednik Vidmar. Zal pa je bila udeležba tega sestanka pičila, kar je obžalovanja vredno.

Združenje šteje 144 članov, od tega 85 trgovin z mešanim blagom.

Združenju je prijavljenih 47 pomočnikov, 20 pomočnic, 56 učencev in 18 učenek. Med letom 1937. je bilo prijavljenih 18 pomočnikov in 17 učencev. V istem času pa je bilo odjavljenih 20 pomočnikov in 16 učencev je bilo oproščenih.

V letu 1937. so prenehali obratovati 3 trgovski obrati, izdalo pa se je 12 obrtnih dovoljenj.

Združenje vzdržuje trgovsko nadaljevalno šolo v Brežicah in v Sevnici.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik Josip Verstovšek. Združenje je imelo din 17.685.— dohodkov in din 24.325.50 izdatkov, tedaj deficita din 6.640.50, ki se je pokrila iz rezerve. — Premoženje združenja znaša din 51.458.18.

Sledilo je revizijsko poročilo, ki ga je podal g. Ludvik Kržišnik. Izjavlja, da je pri natančnem pregledu vseh knjig in prilog ugotovil najlepši red. Zato predlaga odboru absolutorij in zahvalo za njegovo uspešno delo. (Soglasno sprejeto.)

Soglasno se sprejme proračun v višini 20.000 din.

zbor ter konstatira njegovo sklepčnost. Imenoma pozdravi zastopnika sreskega načelstva Jareca, zastopnika Zveze trgovskih združenj dr. Gornika in zastopnika Pomočniškega zbora Venišnika, kakor tudi vse ostale navzočne člane. Zbornica za TOI se je telefonično opravičila, ker ne more poslati svojega zastopnika.

Nato je prešel

Dodatno k proračunu pojasnjuje g. Josip Verstovšek, da se je moral letni prispevek zvišati od 5% na 7%, in sicer ker mora združenje odvajati Zvezi trg. združenj 3¼% doklado.

G. Jeriček meni, da se doklada ne bi smela zviševati, vsaj ne nad dosedanjih 5%, ampak se naj ev. primanjkljaj krije z rezervo, zaostala članarina pa naj se brezobzirno izterja.

G. blagajnik graja brezbriznost članov, posebno nekaterih, ki ne plačujejo redno letnega prispevka in ne »Trgovskega lista« kljub temu, da ga prejema. Poziva vse člane k večji stanovski zavednosti.

V nedeljo dne 3. aprila je imelo Združenje trgovcev za okraj Logatec svoj 19. redni občni zbor, in sicer v prostorih gostilne Kajfež v Starem trgu. Udeležba članov ni bila zadostna.

Občni zbor je vodil predsednik Lenarčič, ki je po konstataciji sklepčnosti občnega zbora ter po imenovanju zapisnika in overovalteljev zapisnika pozdravil vse navzočne, zlasti pa zastopnika Zbornice za TOI zbor. svetnika

predsednik Lenarčič

svoje predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Lanska njegova želja, da bi bilo l. 1937. za trgovce ugodnejše ko prejšnje leto, se je deloma uresničila, ker je lani v nekaterih panogah gospodarstva nastalo zboljšanje, čeprav ni to tako veliko, da bi smeli govoriti že o prosperiteti.

Naša država je sklenila 25. marca 1937 z Italijo prijateljski sporazum, ki je omogočil tudi zboljšanje gospodarskih odnosov. Tako se je uredilo vprašanje klirinških terjatev pred sankcijami in iz časa sankcij, a tudi vprašanje obračunov do danes. Zal pa se to vprašanje ni moglo popolnoma ugodno rešiti, ker naša država ne more ustreči željam italijanskega gospodarstva v tej meri, da bi z nakupi v Italiji v zadostnem obsegu likvidirala naše terjatve v Italiji. Zato je tudi nastal zastoj v trgovinskem prometu z Italijo.

Zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji je doživel tudi rimski pakt med Italijo, Avstrijo in Madžarsko velik udarec in tudi zato bo trajalo še nekaj časa, da pride naše gospodarstvo v ono smer, kakor bi mi želeli. Kljub ponovnim zahtevam trgovstva se tudi še ni doseglo, da bi se klirinške lire od Narodne banke obračunavale po dejanskem tečaju.

Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov je znatno utesnila podeželsko trgovino, ker večina zaščitnih kmetovalcev ni poravnala svojih obveznosti.

V logaškem okraju pa se je

G. Vidmar predlaga, naj se naročnina za »Trg. list« po din 50.— obvezno pobira od članov z letnim prispevkom, kar se soglasno sprejme.

G. Božičnik predlaga, naj se nudi revnejšim članom brezplačno »Trg. list«, kar mu izpodbija g. Černoš s pripombo, da lahko še tako majhen trgovec utрпи letno din 50.—. Sklene se poslati 5 izvodov »Trg. lista« revnejšim članom brezplačno.

G. Vidmar poroča glede dolenjske številke »Trg. lista« in prosi gg. člane, da akcijo po možnosti podprejo z oglasi.

Nato poda zvezni tajnik dr. Gornik obširno poročilo o naši trgovinski politiki. Objasni vso borbo Zveze. Omenja avdienco g. Savića pri g. ministrskem predsedniku, ki mu je obljubil, da bo vlada upoštevala zahteve trgovstva. Na sestanku vseh zvez se je razpravljalo o zadružništvu, o noveliranju obrtnega zakona, krošnjarstvu itd. Opozoril je na novo odredbo, ki prepoveduje izdajati nova dovolila za krošnjarjenje. Poročal je tudi o anketi v Sarajevu glede delovnega časa. Stališče slovenskih

Frana Tavčarja in zastopnika Zveze trg. združenj g. Romana Goloba.

V lepih besedah se je nato spominjal umrlih članov M. Kravanje, Lea Jelovška in Terezije Ribarič. Posebno tragična je bila smrt zvestega člana uprave Kravanje, ki je umrl na poti k seji uprave združenja. S trikratnim »slava« klicem so počastili zborovalci njih spomin.

Nato je podal

Občni zbor Združenja v Logatcu

jasnim predpisom nettunskih konvencij.

Točnost v železniškem prometu je precej nazadovala, predvsem zaradi nezadostnega števila železniškega osebja. Samo na postajah v logaškem okraju je nastavljenih okoli 40 žel. uslužbencev premalo. Prav tako so pomanjkljive telefonske zveze. Nujno potrebna je nova zveza iz Starega trga na Prezid.

Največja nadloga pa je krošnjarstvo, ki se vedno bolj širi, čeprav je v obmejnem okraju sploh prepovedano. Krošnjarji nemoteno prodajajo na stojnicah, prevažajo blago z avtomobili in prodajajo prepevedano blago. Nujno apeliram na okrajno načelstvo, da napravi že enkrat red. Trgovce pa pozivam, da vsakega krošnjarja prijavijo erožnikom.

Se vedno je ostalo nerešeno vprašanje zavarovanja trgovcev. Vsi doseđaj predloženi oficialni načrti niso zadovoljili ter jih je uprava združenja odklonila. Zlasti pa smo proti vsaki centralizaciji soc. zavarovanja trgovcev.

Predsednik Stanko Lenarčič je še poročal o uredbi o minimalnih mezdah in o vprašanju delovnega časa v trgovinah. Na zahtevo delojemalcev, da bi se uvedel osemurnik, trgovci niso mogli pristati.

Končno je predsednik Lenarčič opozoril na važnost »Trgovskega lista« ter apeliral na člane, da se prijavijo konzorciju lista kot deležniki. Vsak član združenja pa bi moral biti tudi naročen na list, najmanj pa na tedensko izdajo »Trgovskega lista«. Z zahvalo vsem, ki so podpirali upravo združenja pri njenem delu, zlasti pa Zbornici za TOI in Zvezi trg. združenj je zaključil predsednik svoje z odobravanjem sprejeto poročilo.

Sledilo je

delegatov je bilo posebno težko, ker se samo v Sloveniji zahteva, da so ob nedeljah trgovine dopoldne odprte. Splošna zahteva v Sloveniji je 4urno nedeljsko delo.

Nadalje je opozoril tajnik na III. vsedrjavni trgovski kongres, ki bo v Ljubljani v dneh od 10. do 13. junija 1938, tedaj za časa velesesja. Kongresa se bodo udeležili tudi bolgarski trgovci. Apelira na članstvo, da se v čim večjem številu udeleži kongresa. Za III. vsedrjavni trg. kongres se bo izdala tudi posebna spominska knjiga, ki bo v pretežni večini posvečena trgovini v naši državi. Prosi člane, da dajo primerne inserate v almanah. Med drugim graja tajnik brezbriznost in malodušnost nekaterih članov, ki nimajo zaupanja v organizacijo, ki kljub mnogim oviram vendarle izkazuje delne uspehe in prepreči marsikatero nevskečnost za trgovstvo. Le v slogi je moč.

O krošnjarstvu je ponovno obširno poročal tajnik dr. Gornik, kako se bori Zveza proti tej rani trgovstva. Navede par primerov, ko imajo združenja nastavljene posebne organe za borbo proti krošnjarjem. Predlaga, naj bi to storilo tudi združenje v Brežicah. (Soglasno sprejeto.)

Ker je bil dnevni red s tem izčrpan, se je predsednik Vidmar zahvalil vsem navzočnim za udeležbo in zaključil zborovanje.

Število članov je padlo za 5. Trgovske nadaljevalne šole v Zireh, Logatcu in Cerknici je obiskovalo 10 vajencev in vajenk. Lani se je otvoril tudi strokovni tečaj na Raketu, ki ga je obiskovalo 5 trg. vajencev. Uprava združenja je ponovno vabila k pristopu v konzorcij »Trg. lista« in k društvu »Pomoč«, a ta vabila niso imela uspeha. Tajnica je opravljala tudi posle blagajnika. Zaradi nerednega plačevanja članarine je bilo to delo posebno težko. Tajniško poročilo se zaključuje z upanjem, da bo vendarle zmagala med trgovci stanovska zavednost in da bodo člani izpolnjevali svoje dolžnosti do združenja, do stanovskih organizacij ter do stanovskega glasila.

Na neke pritožbe, da pouk v strokovnem tečaju ne daje zaželenih uspehov, je pojasnil predsednik Lenarčič, da je vzrok v tem, ker obiskujejo tečaj tudi obrtniški vajenci, na katere se je treba tudi ozirati. Da bi se priredil za trg. vajence poseben tečaj, pa je zaradi pomanjkanja denarnih sredstev nemogoče.

Nato je občni zbor sprejel vsa poročila ter soglasno tudi predlog člana nadzorstva Tomca o podelitvi razrešnice upravi. Premoženje združenja znaša 36.993 din. Sprejet je bil tudi novi proračun. Primanjkljaj v višini 5000 din se krije iz premoženja združenja.

Nato je pozdravil občni zbor

zbor. sv. Franjo Tavčar.

Zbornica bo vedno z vneto podporila vsako akcijo združenja za napredek trgovine in v zaščito trgovstva. Tudi bo zbornica nadaljevala svoje akcije proti krošnjarstvu, privilegijem konsumov in nab. zadrž. veleblagovnicam, previsokim davščinam. Potrebno pa je, da trgovstvo pri tem zbornico krepko podpira. Najbolj uspešno bo to storilo s tem, da čim bolj dela za utrditve svojih organizacij in svojega stanovskega glasila. (Odobravanje.)

V imenu Zveze trg. združenj je pozdravil občni zbor

g. Roman Golob.

Zveza trg. združenj se zlasti bori za to, da se bodo predlogi in zahteve trgovstva bolj upoštevale. Nato omenja boj trgovstva proti veleblagovnici »Ta-Ti«, ki bi hotela tako ko Bafa prodati tudi v najmanjši kraj in ki je tipičen primer, kako tuji velekapital prodira v našo zemljo. S složnim nastopom trgovstva pa se je vendarle dosežilo, da je bila uredba o veleblagovnicah spremenjena, čeprav ne čisto tako, kakor je želelo trgovstvo. Tudi če se ne dosežejo 100 odstotni uspehi, se zaradi tega borbenost trgovstva vendar ne sme zmanjšati.

V boju proti krošnjarstvu je mogoče doseči pozitivne uspehe samo s konkretnimi ovadbami. Baš sedaj so bile oblasti na sledi večji družbi poklicnih krošnjarjev, ki so pa v zadnjem hipu znali pravčasno izginiti. Nadalje je omenjal boj Zveze proti monopolizaciji šolskih knjig in monopolu drž. tiskarne v Beogradu. Tu je bil dosežen pozitiven uspeh.

G. Golob opozarja, da bo letošnja letna skupščina Zveze trg. združenj v Logatcu, ki jo mora v glavnem organizirati logaško združenje. Posebej pa opozarja na III. kongres trgovcev Jugoslavije v Ljubljani, ki bo od 10. do 13. junija. Vsi trgovci brez izjeme se morajo potruditi, da bo kongres čim mogočnejša manifestacija trgovske solidarnosti.

Da se bo položaj trgovstva zboljšal, je v prvi vrsti odvisno od njihove zavednosti. Če bi bilo vseh 9000 slovenskih trgovcev v resnici vzorno organiziranih, bi pomenili tako veliko silo, da bi bil njihov glas vedno upoštevan. Enako bi se silno dvignila veljava trgovskega stanu v javnosti, če bi bilo vseh 9000 trgovcev naročenih na »Trgovski list«. V preteklem letu smo

poročilo tajnice Kotnikove.

Združenje je štelu koncem leta 1937. 255 članov, zaregistriranih pa je bilo 66 pomočnikov, 55 pomočnic in 26 vajencev in vajenk.

vendarle dosegli precej uspehov, predvsem pa smo preprečili, da se ni stanje poslabšalo. (Z glasnim odobravanjem so sprejeli zborovalec izvajanja g. Goloba.)

G. Ožbolt predlaga, da bi začel izhajati »Trg. list« kot dnevnik. Po debati, ki je nastala v zvezi s tem predlogom, se sklence, da se tedenska izdaja »Trgovskega lista« obvezno naroči za vse člane, ki plačujejo nad 70 din pridobnine. Uprava pa se pooblasti, da odredi, kdo se mora naročiti na tedensko izdajo.

Nato se sprejmejo še naslednji sklepi: Koledarji se ne smejo deliti. Člani združenja iz sodnega okraja Lož, ki se skupščine niso udeležili, se kaznujejo z globo od 25 do 50 din.

Ko poudari predsednik Lenarčič še važnost letošnje skupščine Zveze v Logatcu, ki bo imela veliko gospodarsko važnost za ves okraj, zaključil občni zbor z zahvalo vsem udeležencem skupščine.

Združba trgovcev za srez Murska Sobota v Murški Soboti

ima

XVII. redno glavno skupščino

v soboto dne 30. aprila 1938 ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela »Slon« v Murški Soboti.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika.
2. Imenovanje zapisničarja in dveh overovalcev zapisnika.
3. Poslovno poročilo:
 - a) predsednika;
 - b) tajniško in blagajniško poročilo za leto 1937.;
 - c) poročilo nadzornega odbora in predlog za razrešnico.
4. Proračun za leto 1938.
5. Samostojni predlogi.
6. Vsetrgovskij kongres v Ljubljani.
7. Slučajnosti.

Pojasnila k dnevnemu redu: Zapisnik glavne skupščine iz l. 1937. se ne bo čital, ker je bil objavljen v 19.—32. Stev. »Murske Krajine«. Računski zaključek za leto 1937. je članom na vpogled v pisarni združenja od 15. aprila do dneva skupščine.

Samostojni predlogi morajo biti predloženi upravi združenja najmanj tri dni pred skupščino. Na skupščini se bo razpravljalo samo o vprašanjih, ki so na dnevnem redu.

Če skupščina ob določenj uri ne bi bila sklepčna, je eno uro kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov. Vsak član je dolžan, da se skupščine udeleži. Izostanek se mora pismeno opravičiti, in to pred dnevom skupščine. Člani, ki bodo izostali, ne da bi se opravičili, bodo kaznovani z denarno globo, in to člani iz Murske Sobotice po din 50.—, ostali din 20.

Opozorilo! Ker more združenje voditi poimenski seznam vseh udeležencev na skupščini, mora vsak udeleženec ob vstopu v dvorano, kjer je skupščina, oddati točno izpolnjen in lastnoročno podpisan kontrolni list, katerega odtrga na kraju vabila.

Čeh Franc s. r.,
predsednik Združbe trgovcev za srez M. Sobota v Murški Soboti.

Bilanca »Ta-Tec«

Računski zaključek »Ta-Tec« izkazuje za l. 1937. med drugim naslednje postavke (v milijonih din):

Glavnice 6, upniki 5,6, blagovne zaloge 5, inventar in tehnična oprema 31, terjatve 3,7, režijski stroški 5,4, davki 2,4, drugi stroški 4,3. Vsi bruto dohodki 13,9.

Čisti dobiček 0,09, dočim je bila l. 1936. izkazana izguba v višini 0,8.

Občni zbor Združenja v Novem mestu

V sejni dvorani mestne občine Novo mesto je bila v nedeljo dne 3. aprila 19. redna letna skupščina Združenja trgovcev v Novem mestu.

Skupščina je bila sklicana za pol deseto uro dop. Ker pa ni bilo dovolj članov, je otvoril skupščino predsednik Turk eno uro kasneje

predsednik Josip Turk

svoje predsedniško poročilo.

Splošni gospodarski položaj se ni izboljšal, v glavnem zaradi lanske stabe letine in zaradi elementarnih neugod. Kmetstva zaščita ni dala to, kar se je pričakovalo. Povzročila je, da je kmet z zaščito izgubil kredit, ki ga je prej imel. Izšla je tudi cela vrsta novih uredb in zakonov. Za trgovstvo je posebno važen zadrčni zakon. Vsi napori, da bi se spremenil tako, da ne bi bil trgovcem v škodo, so bili zaman. Uspešna pa je bila borba trgovstva proti veleblagovnicam, ki se v manjših mestih ne morejo zasidrali.

Energično je nastopilo združenje proti nameravani uredbi o odpiranju in zapiranju obratov, po kateri bi morale biti trgovine ob nedeljah ves dan zaprte, ob sejmiskih dnevih pa med opoldanskim odmorom za dve uri. Stara uredba naj ostane v veljavi.

Pripravlja se nov obrtni zakon. Strojeno je vse potrebno, da se 4. točka § 19. spremeni, in da ne bodo smeli rokodelci odpirati trgovin z mešanim blagom.

Soc. zavarovanje zahteva trgovstvo tudi za sebe, toda samo na decentralistični podlagi. Tudi naše združenje se je pozitivno izreklo za pavšaliranje pridobnine za male trgovce.

Nemoteno se širi v našem okraju krošnjarstvo. Vsa prizadevanja združenja, da se to zlo zatre, so bila zaman. Treba bo seči po samopomoči, da se zatre ta nadloga, ki jemlje legalni trgovini kruh, državi pa davke.

Uredba o minimalnih mezdah, ki določa, da imajo tudi vajenci pravico do mezde, nikakor ne more zadovoljiti trgovcev. Izdatki za oskrbo vajencev znašajo več kakor pa minimalna mezda.

Se vedno se zapostavlja Dolenjska v železniškem prometu. Namerava se odpraviti najbolj ugodni popoldanski vlak iz Ljubljane v Novo mesto. Združenje se v celoti pridružuje tozadevnim predlogom novomeške mestne občine.

Kongresa trgovcev Jugoslavije v dneh od 10. do 13. junija v Ljubljani naj se udeleži čim več trgovcev. Pokažimo pri tej priliki svojo solidarnost, kajti v slogi je moč. Končno je predsednik Turk toplo priporočal vsem članom združenja, da se naroče na »Trgovski list«. Danes je na vsak način mnogo premalo trgovcev naročenih na naše stanovsko glasilo. Z odobravanjem je skupščina sprejela poročilo predsednika Turka.

Pozdravi gostov

V imenu Zbornice za TOI je pozdravil zbor zbor. svet. Edmund Kastelic. Zeli, da bi bila skupščina v čim večjo korist združenju in trgovskemu stanu. Zagotavlja, da bo zbornica tudi v bodoče vedno z vso vnuemo podpirala stremljenja združenja. (Odobranje.)

V imenu Zveze trgovskih združenj in zlasti njenega predsednika Staneta Vidmarja pozdravlja skupščino delegat g. Štrukelj. Obširno je poročal o delu zveze in njenem prizadevanju, da se čim bolj pravilno za trgovstvo rešijo vsa vprašanja, ki se tičejo trgovstva. Zlasti omenja borbo proti veleblagovnicam, proti privilegijem konsumov in nab. zadrug, proti kartelom, proti navalu tujega velekapitala, nadalje prizadevanja Zveze, da

ostanejo ob nedeljah podeželske trgovine odprte in da se tudi za trgovstvo izvede socialno zavarovanje, seveda pa na strogo avtonomni podlagi. Našteva vse spomenice, ki jih je predložila zveza na odločilna mesta za ureditev naših gospodarskih vprašanj, tako o sanaciji našega denarništva, o škodljivosti krošnjarstva, o olajšanju davčnega bremena. Poročal je tudi o sprejemu deputacije trgovstva po predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ki je obljubil, da bo zahteve trgovstva upošteval, ker so utemeljene. G. Štrukelj je nato omenjal nujno potrebo, da ima trgovstvo svoje glasilo in da je to čim bolj razširjeno. Vsak ugled-

Nato je podal

nejši trgovec naj bo tudi član konzorcija »Trg. lista«, vsak trgovec pa njegov naročnik. Na koncu svojega poročila je opozoril še na letošnji vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani, ki se ga naj udeleži čim več trgovcev. (Glasno odobravanje.)

Sledilo je tajniško poročilo. V l. 1937. je padlo število članstva za 3 na 299. Protokoliranih firm je 31.

Pri združenju je bilo vpisanih 32 pomočnikov in 33 pomočnic ter 59 vajencev in vajenk. Pomočniških izpričeval je bilo potrjenih 12. Gremialno trgovsko nadaljevalno šolo v Novem mestu je obiskovalo 12 vajencev. Manufakturi- stni in špeceristi iz Novega mesta so imeli več strokovnih sestankov. Združenje je priredilo davčno predavanje, ki je bilo zelo dobro obiskano. V januarju je priredilo združenje uradne dneve v Trebnjem, Zagradcu, Žužemberku in Toplicah, na katerih je dajalo nasvete v davčnih zadevah.

Blagajniško poročilo je podal g. Medic. Dohodkov je bilo 27.754

Občni zbor Združenja v Škofji Loki

Združenje trgovcev v Škofji Loki je imelo svoj 2. redni letni občni zbor v torek, dne 29. marca v mali dvorani Sokolskega doma. Udeležba na občnem zboru ni bila posebno dobra, saj se je udeležila občnega zbora komaj ena petina članov. Tudi pri drugih združenjih se opaža, da je udeležba na občnih zbora premajhna. Treba je to prav zelo obžalovati, ker dokazuje to premajhno stanovsko zavest.

Na drugi strani pa zaradi tega tudi ne nastaja oni kontakt med člani združenja, ki bi bil nujno potreben in ki bi strnil trgovske vrste v krepkejšo celoto.

Občni zbor je otvoril predsednik Franc Žebre, ki je po vseh uvodnih formalnostih zlasti toplo pozdravil zastopnika Zveze trg. združenj g. Dominika Čebina. Nato je podal

predsednik Žebre

svoje predsedniško poročilo, iz katerega navajamo:

Če se kljub izboljšanju v lesni trgovini ni izboljšal položaj trgovine, potem je glavni vzrok v konsumih in nabavljalnih zadrugah, ki uživajo še vedno velike privilegije ter morejo s temi uspešno in neovirano konkurirati trgovini. Na podlagi teh svojih privilegijev morejo nuditi odjemalcem razne ugodnosti, ki jih z davki preobremenjeni trgovci seveda ne more.

Nato je poročal o splošnem gospodarskem stanju ter še posebej o gospodarskem stanju v območju združenja ter nato poročal o davčnem vprašanju. Zlasti je poročal o delu davčnega odbora, čigar član je tudi sam. Poudaril je, da je nujno potrebno, da se davčna osnova še bolj zniža.

Pošne razmere v Škofji Loki se niso še nič izboljšale in so ostale vse prošnje zamen. Poštno ministarstvo je odgovorilo, da nima proračunskih možnosti, da bi prošnjam ustreglo.

Sledilo je

poročilo tajnika Babiča.

Število članstva je naraslo za 4 na 232. Pri združenju je bilo registriranih 8 pomočnikov in 31 pomočnic ter 17 vajencev in vajenk. Trg. obrtno nadaljevalno šolo v Kranju redno obiskuje 6 vajencev.

Pisarna združenja je bila članom vedno na razpolago z vsemi potrebnimi nasveti in navodili.

Tudi trgovstvo Škofje Loke se je v celoti pridružil protestni akciji proti tujim veleblagovnicam ter so bile tudi v Škofji Loki dne 29. septembra vse trgovine zaprte. Združenje je nadalje priredilo poučno predavanje o prijavi pridobnine. Sej zveze trg. združenj se je redno udeleževal predsednik Žebre. V osrednjem lesnem odse-

ku je zastopal združenje g. Beneditik.

Nastavitev posebnega kontrolnega organa proti krošnjarstvu in sušmarstvu se je dobro obnesla. Nekateri po kontrolnem organu prijavljeni sušmarji so že zaprosili za obrtni list. Nikakor se pa ne more kontrolni organ sam z uspehom boriti proti krošnjarstvu. Potrebno je, da tudi trgovci sami zasledujejo krošnjarje, zlasti one z manufakturnim blagom in jih prijavljajo oblastem. Vsi trgovci morajo pri tem drug drugemu pomagati. Kako zelo je razvito v Selški dolini krošnjarstvo, se vidi najbolj iz tega, da se je en sam krošnjar hvalil, da je prodal v enem letu blaga za sto oblek.

V svojem poročilu je tajnik omenjal nov trgovinski zakon ter se pri tem zahvalil posl. Mohoriču, ki je dosegel, da so prišle v zakon nekatere za trgovce ugodne spremembe, nadalje je omenjal razne socialne uredbe. Nikakor pa še ni bilo mogoče doseči, da bi se uvedlo tudi za trgovce socialno zavarovanje. Uprava združenja je soglasno sklenila, da se sme uvesti socialno zavarovanje za trgovce le na strogo decentralistični podlagi. Tajniško poročilo omenja nadalje novelo obrtnega zakona in zakon o gospodarskih zadrugah, ki trgovstva ne more zadovoljiti. Tajniško poročilo je bilo nato soglasno sprejeto. Enako se soglasno sprejme računski zaključek, ki ga je podal predsednik Žebre in ki izkazuje 118.160 din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Premoženje združenja je naraslo na 76.747 dinarjev.

V imenu nadzornega odbora je poročal g. Kramar, ki predlaga razrešnico upravi, ki je bila tudi soglasno sprejeta. Sprejme se proračun v višini 43.400 din in se do-

loči upravi 2000 din rezerve za nepredvidene izdatke. Pobirala se bo ista članarina ko lani. Za člane, ki nimajo davčnega predpisa, pa se bo članarina določala pavšalno, in to od 30 do 150 din.

Nato so se obravnavali razni predlogi ter se je sklenilo: Vajenci se sprejemajo samo do 18 let starosti. Zaradi izdaj potrdil krošnjarjem bo združenje na predlog g. Bogataja interveniralo pri okrajnem načelstvu.

Nato je pozdravil občni zbor delegat Zveze

Dominik Čebin.

Podrobno je opisal delo in prizadevanje Zveze, da se rešijo za trgovstvo važna vprašanja v korist trgovstva. Posebej je poročal o boju Zveze proti tujemu velekapitalu in tujim veleblagovnicam. Ta boj bo morda sedaj po priključitvi Avstrije k Nemčiji še posebno potreben, ker se je bati, da se bodo skušali iz Avstrije pobegli Židje etablirati pri nas. Naša domača trgovina bi bila s tem zelo nevarno ogrožena.

Nato je pojasnil delo Zveze glede raznih zakonskih predlogov. Zlasti je pojasnil novi zadrčni zakon ter opozoril na nujno potrebo, da se reformira sedanji davčni zakon. Zlasti je nujno potrebno, da se zniža sedanja davčna stopnja, ki je tako pretirano visoka, da je v ostrem nasprotju z dejanskim zaslužkom. Mnogo previsoke so tudi razne takse in z njimi se življenje prav občutno podražuje. Posebej pa je treba nastopiti proti previsokim taksnim kaznim. Petdesetkratna kazen bi se morala znižati na največ 10 kratno, ker je taksnik zakon tako nejasen in pomanjkljiv, da nihče ne ve, kdaj je zadostil vsem njegovim predpisom. G. Čebin je nato poročal še o novi železniški tarifi, ki pomeni v celoti novo podražitev prevoza blaga po železnici ter o socialnem zavarovanju trgovstva, ki ga vse trgovstvo zahteva, toda samo na strogo decentralistični podlagi.

Posebej je opozoril g. Čebin na letošnji III. kongres trgovcev Jugoslavije v Ljubljani. Pripravljalna dela so v polnem teku in vse kaže, da bo kongres mogočna manifestacija solidarnosti jugoslovanskega trgovstva. Apelira na vse

dinarjev, izdatkov pa 27.906 din, torej 151 din primanjkljaja, za kolikor se je tudi zmanjšalo premoženje združenja, ki znaša danes 61.654 din. Blagajniško stanje združenja pa bi bilo mnogo bolj ugodno, če bi vsi člani storili svojo dolžnost do združenja. Samo na dokladah za preteklo leto dolgujejo člani okoli 6000 din.

Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Enako tudi predlog nadzorstva, ki ga je podal g. Julij Kobe, da se podeli upravi razrešnica.

Soglasno je bil tudi sprejet proračun v višini 27.500 din, o katerem je poročal blagajnik Medic. Od članov se bo pobirala ista doklada ko lanske leto.

Pri slučajnostih omenja lesni trgovec g. Anton Petrič umazano konkurenco, ki jo izvajajo nekatere firme s pomočjo svojih zastopnikov in manipulantov. To umazano konkurenco je treba v kali zatreti. Predsednik Turk pripominja, da se naj vsak konkreten primer takšne umazane konkurence prijavi združenju, ki bo potem storilo potrebne korake. Izrečenih je bilo še več predlogov za izboljšanje izvoza ter znižanje železniških prevoznin. Z zahvalo vsem gostom ter udeležencem skupščine je nato predsednik Turk zaključil občni zbor.

trgovstvo, da vsak po svoji moči podpira delo kongresnega odbora ter da se po možnosti vsi tudi osebno udeležijo kongresa.

Končno je opozoril g. Čebin še na nujno potrebo, da vsi trgovci redno čitajo naše glasilo »Trgovski list«, ker se bo le na ta način ustvarila ona skupnost med trgovci, ki je potrebna, da bodo vse

pravice trgovstva popolnoma varovane.

Z velikim odobravanjem so sprejeli zborovalci govor delegata Čebina, predsednik Zebre pa se mu je še posebej zahvalil ter ga prosil, da sporoči Zvezi toplo zahvalo zborovalcev za vse njeno delo.

Nato je predsednik Zebre zaključil občni zbor.

Ob 20letnici Združenja trgovcev v Litiji

Pred 20 leti je bilo ustanovljeno Združenje trgovcev za srez Litija s sedežem v Litiji. Takratne razmere so združile trgovce v stanovsko organizacijo, ki deluje v korist vsega organiziranega trgovstva v litijskem okraju.

Vseh dvajset let svojega obstoja je združenje z vso odločnostjo podprlo vsako stvar, ki je mogla biti v korist trgovini in narodnemu gospodarstvu. Obenem je tudi z vso energijo branilo interese svojega članstva, da je to tudi praktično spoznalo, da je združenje v resnici njegova stanovska organizacija, na katero lahko računa vsak hip in ob vsaki potrebi. Združenje trgovcev v Litiji je danes v vsakem oziru organizacija, na katero je lahko ponosno ne le trgovstvo litijskega okraja, ampak tudi trgovstvo širom dravske banovine.

Delo združenja je odprta knjiga križev in težav, borb in uspehov podeželskega trgovca, ki je v neprestani borbi za svoj obstoj in v borbi proti številnim neprijateljem, šušmarjem in vsem rakanam trgovine.

Prvo upravo združenja sta vodila kot predsednika Maks Lajovic iz Litije in Fortunat Črtane iz Vač. Od tedaj naprej predseduje upravi združenja trgovec Viktor Müller iz Zagorja. Enako intenzivno posveča združenje svojo pozornost vsem obrtno-pravnim zadevam. Izkazalo se je nadvse energično v boju proti krošnjarstvu, šušmarstvu in proti raznim novim privilegijem, ki jih nudi novi družni zakon različnim združenjem. Borji se tudi proti izdaji obrtnih dovoljenj trgovsko nenaobraženim osebam, ki dobivajo obrtne liste na podlagi § 19/4. obrtnega zakona, ki je za trgovstvo dobesedno povedano največja krivica v tem, da se udobnosti tega zakona poslužujejo razni ne kvalificirani ljudje, s čimer trpi ugled strokovno naobraženega trgovca. V zaščito je vzelo združenje tudi lesno trgovino in skrbi tudi za napredek obrtnega šolstva v okrožju svojega sedeža.

Ugotavljamo, da napredek trgovine ovira poleg vseh drugih težav, ki danes obremenjujejo osebno trgovca na deželi, tudi visoka obrestna mera, razlika dolgov v kmetijski zaščiti in razlika med nakupom in prodajo; n. pr. če hoče kmet-dolžnik plačati star dolg, kar bi prej opravil takoj z izkupičkom enega para volov, mora danes prodati za tisti dolg, ki ga je napravil pred leti, šest parov volov in še ne pride do kritja dolga, ne da vračunamo kritje stroškov za razne neuspešne opomine, predloge in druge stroške.

Izgube trgovcev in davščine trgovcev se dvigajo iz dneva v dan, trgovec pa mora kljub vsemu temu vršiti plačilne obveznosti iz prejšnjih let v redu, če hoče rešiti trgovino in obstoj družine, strokovno nenaobraženemu trgovstvu in združenju pa se nudijo najudobnejši privilegiji.

Sedanja uprava je sestavljena takole: predsednik Viktor Müller, podpredsednik Janko Končar, ki vrši poslevoedeče posle združenja v odsotnosti predsednika, ki biva v Zagorju. Člani uprave: Josip Strman, Viktor Suša, Lavoslav Mrnuh, Josip Ernejc, Ivan Omerza, Franc Bleiweiss, Josip Lepšina, Janko Rebec, Vojko Šrihar, Franc Šuc, Anton Rojcek, Franc Krašovec in Vencel Avsec.

Nadzorni odbor tvorijo: Mirko Novak, Ivan Kristan, Karol Vizjak in Ivan Drnovšek.

V Zagorju posluje in izvršuje posle za lokalne zadeve Zagorja in okolice pododbor združenja v Zagorju.

Tajniške posle opravlja Mirko Pestotnik, ki uraduje v pisarni združenja v Litiji.

Odbor uživa vsestransko zaupanje članstva, kar dokazuje ponovna izvolitev istega odbora. V sedanjem odboru se še nahajajo člani od ustanovitve, ki imajo velike izkušnje v borbah za blagor trgovstva in organizacije ter uživajo zato tudi popolno zaupanje članstva.

so te ugodnosti bile sklenjene, a so veljale le na papirju, ker so obmejni organi postopali po svoje, oziroma so vsak trenutek prejimali iz Gradca drugačna navodila, skoraj vedno le v škodo avstrijskega obmejnega prebivalstva in seveda tudi našeg.

Podrejena avstrijska oblastva so v pogodbi zajamčene pravice svojega prebivalstva vedno bolj omejevala, včasih celo kratkoma odzvala. Potrebne so bile intervencije naše vlade, da se je zadeva kolikor toliko spravila v red, ali nikoli ne za dolgo, ker so znova nastopile stare šikane.

Z druge strani pa je bil tujski promet z Avstrijo precej razvit. V kolikor je bil neugoden, je tu mnogo krivde Beograda, ker ni popolnoma razumel važnosti te pagnoge narodnega gospodarstva baš za obmejno ozemlje. V splošnem je treba naglasiti, da je bil tujski promet z Avstrijo zadnja leta zelo zadovoljiv. Zlasti ob nedeljah so, posebno v jeseni in spomladi, prihajali izletniki z avtobusi iz Gradca in drugih krajev v obmejni pas in si tu privoščili dobrot, ki jih po tako nizki ceni doma ne dobe. Na ta način so prišli lepi zneski v naše obmejno ozemlje in so marsikateremu kmetu in gostilničarju pomagali poravnati obveznosti.

Reči se mora, da naši državljani iz obmejnega ozemlja niso dali toliko zaslužiti Avstrijecem kot oni

nam, vendar gredo zneski, ki so jih pustili naši ljudje onstran meje, v milijone. Nakupovali so v Avstriji razno blago, ki je bilo tam alj cenejše ali pa v večji izbiri. V marsikaterem pogledu je to našemu trgovstvu v kvar, ker se s tem znižuje njegov promet, ali dejstvo je, da je moral sosed za to, da je dal nam zaslužiti, tudi sam nekaj imeti. V gospodarskem življenju velja pač povsod in vedno princip kompenzacije v enem ali drugem pogledu.

No, in sedaj, ko se je pomaknil kljukasti križ nekaj stotin kilometrov bolj proti jugu? Kako se bo v bodoče razvilo gospodarsko življenje med nami in novimi sosedi oziroma sosedi pod novim gospodarjem? Zaenkrat še ni mogoče izreči definitivne sodbe. Iz povpraševanja pri raznih trgovcih, obrtnikih, gostilničarjih itd. smo dobili vtis, da se nadejajo večjega dobička od nove sosesčine. V prvi vrsti so naši poslovni ljudje prepričani, da se bo trgovinska pogodba, sklenjena pred leti z Avstrijo, dokler še ostane v veljavi, strogo izvajala. Računati je s tem, da se bo promet še povečal, ko se v doglednem času sklenejo novi dogovori. Doslej sicer še neobvezne izjave odločilnih mož v Berlinu nas potrjujejo v tej domnevi.

Nekaj je gotovo, in to je, da bodo naši agrarni pridelki, predvsem

jedače in pijače, v večji meri šli preko meje. Ni dvoma, da se bo življenjski standard v Avstriji dvignil, čim se bo začela izvajati Göringova štiriletka. Nezaposelnost bo onkrak meje precej ponehala, ne samo zbog novih ogromnih javnih del, ki se bodo takoj začela, ampak tudi zato, ker Nemcem manjka nekvalificiranega delavstva in ga bodo poiskali doma, t. j. v Avstriji, kjer je brezposelnost še zelo velika. S podvojenim delom v vseh panogah bo rastele tudi zaslužke. Avstrijec si rad kaj privoščil, kakor imamo priliko videti v Mariboru in okolici skoraj sleherno nedeljo, in zlasti ljubi dobro kapljico in tečen prizrizek. Za našega kmeta se obetajo boljše časi, s tem pa tudi za naše trgovstvo, ki je z njim tako tesno povezano. Čim gre kmetu boljše, sta tudi trgovec in obrtnik na konju. Prosperiteta onstran meje mora zato tudi pri nas povoljno odjekniti. S tega vidika lahko mirno zremo v gospodarsko bodočnost našega obmejnega ozemlja spričo nove sosesčine.

Dop.

Objavljamo ta dopis iz Maribora, čeprav ne delimo čisto tega optimističnega mnenja. Smatramo pa za potrebno, da se o naših bodočih trgovinskih odnosih z Nemčijo kaj več razpravi. Zeleti bi zato bilo, da bi še drugi Mariborčani povedali svoje mnenje. — Op. ured.

Važna razzodba državnega sveta

Obresti od izposojenega kapitala, ki se porabi za investicije, pri odmeri pridobnine niso odbitne

Vprašanje, ali in v koliko so dolžne obresti pri pridobnini odbitne, se v praksi različno tolmači. Zakon o neposrednih davkih v § 54., št. 4., omejuje odbitnost samo na dolgove, ki obremenjujejo posel, toda že § 55., št. 5., omejuje to odbitnost, ker določa, da obresti od celotne lastne ali tuje vlozene glavnice v kakršni koli obliki niso odbitne.

V konkretnem primeru davčna uprava ni priznala dolžne obresti za odbitno, češ da tvori glavnica, od katere se te obresti plačujejo, del vlozene glavnice. Tudi pritožba, katero je stranka vložila, je reklamacijski odbor zavrnil. Radi tega je vložila tožbo na upravno sodišče, v kateri je zahtevala, da se tudi one obresti, ki se niso odbile, naknadno odbijejo, kajti v smislu čl. 54., št. 4., zakona o neposrednih davkih so odbitne vse obresti, ki obremenjujejo posel, to je obresti, ki v nasprotju s privatnimi, zadevajo poslovne dolgove.

Upravno sodišče je tožbi ugodilo

Svojo razzodbo je nastopno utemeljilo:

»Iz odmernih spisov izvira, da je davčno oblastvo v davčno osnovo pristelo tudi obresti od onega dela izposojenega kapitala, ki se je porabil za investicije. To pristetje pa ni v zakonu osnovano, kakor izvira iz naslednjega:

Po čl. 54., točki 4., zakona o neposrednih davkih so odbitne obresti dolgov, ki obremenjujejo posel, kolikor so posamezno in poimeno izkazane in dokazane. To določilo je razumljivo le v zvezi z določilom čl. 55., točke 6., ki velja, da se od kosmatega dohodka ne smejo odbiti obresti od celotne lastne ali tuje vlozene glavnice v kakršni koli obliki. Vložena glavnica pa je tisti kapital, ki je udeležen na finančnem uspehu podjetja in ki zato seveda tudi jamči za eventualne izgube. Obrestovanje take glavnice bi pomenilo neodbačno odvzemanje čistega dobička podjetja in preprečevanje takega postopanja je baš razlog določbe čl. 55., toč. 6., zakona o neposrednih davkih.

Poleg vlozene glavnice pa lahko obstoji v podjetju še izposojeni kapital, ki ga je treba fiksno, ne glede na finančni uspeh podjetja obrestovati in ki tudi ne jamči za eventualne izgube podjetja. Obresti za ta kapital so dejanske režije

za podjetje in te ima v mislih določilo čl. 54., toč. 4., zakona o neposrednih davkih.

Naziranje toženega oblastva, da se upoštevajo po tem določilo obresti od izposojenega kapitala le tedaj, če se je le-ta porabil za obratno glavnico, pa ni utemeljeno niti v besedilu zakona, niti v gospodarski funkciji obeh omenjenih vrst kapitalov (vloženega in tujega izposojenega). Besede »dolgovi, ki obremenjujejo posel« se ne morejo razumeti v tem smislu, da gre za dolgove, ki so se najeli kot obratni kapital, nego označujejo te besede le dolgove, ki se nanašajo na podjetje, ki je zavezano pridobnini (poslovne dolgove dotičnega podjetja) v nasprotju z dolgovi, ki jih ima lastnik podjetja kot privatnik, ali ki se nanašajo na kako drugo njegovo podjetje. Pravilnost te interpretacije potrjuje tudi določilo odd. A. ad I., odst. 5., točka 6., pravilnika k členu 120. zakona o neposrednih davkih v obliki novele z dne 18. februarja 1934, da je pri preizkušnji obresti paziti na to, ali so zavedni krediti v zvezi s poslom ali pa so vzeti za druge namene in potrebe lastnikov.

Nadalje ni naziranje toženega oblastva utemeljeno v gospodarskih razlogih. Kajti izposojeni kapital se lahko porabi tudi za investicije, obratno pa se vložena glavnica (lastna ali tuja) lahko porabi ne samo za investicije, nego tudi kot obratna glavnica. Spričo te dvojne funkcije obeh vrst kapitalov bi bil moral zakon pač izrečno povedati, da so obresti od izposojenega kapitala odbitne le toliko, kolikor se je le-ta porabil za obratno glavnico. To namreč ne izvira iz besed »dolgovi, ki obremenjujejo posel«, kakor je že zgoraj povedano. Nadalje se to tudi ne more zaključiti iz določila čl. 55., toč. 6., zakona o neposrednih davkih, da so neodbitne obresti od tuje vlozene glavnice v kakršni koli obliki, češ da spadajo pod ta pojem tudi posojila, najeta za investicije. Kajti sem spada le tak kapital, ki participira na finančnem uspehu podjetja. Pravilnost tega naziranja potrjuje zlasti pravilnik k čl. 120. zakona o neposrednih davkih v obliki novele z dne 18. februarja 1934, ki določa v oddelku, kjer govori o neodbitnih režijah, da so neodbitne obresti in ostale postranske dajatve na celotno vloženo lastno ali tujo glavnico (tibi družabnik).

Tudi ne bi držal eventualni ugovor, da so obresti izposojenega kapitala, ki se je porabil za investicije, potrebne za doseg dohodnega vira samega in torej v smislu prvega odstavka čl. 54. zakona o neposrednih davkih neodbitne. Res je marveč, da se je porabil izposojeni kapital sam za doseg dohodnega vira, vsakoletne obresti tega kapitala pa so stroški, ki so potrebni, da se doseže, vzdrži in zavaruje kosmati dohodek izvestnega poslovnega leta.

Ker so torej po čl. 54., toč. 4., zakona o neposrednih davkih odbitne vse obresti izposojenega kapitala, ne glede na to, ali se je le-ta porabil za obratno glavnico ali investicije, je izpodbijana odločba, kolikor je pritegnila v odmerno esnovo pridobnine obresti od izposojenega investiranega kapitala, nezakonita.

Pritožba finančne direkcije

Finančna direkcija v Ljubljani je po državnem zastopniku in reklamacijskem odboru vložila proti tej razzodbi pritožbo na državni svet. V pritožbi izvaja nastopno:

»Upravno sodišče je stališča, da je za dolgove, ki obremenjujejo poslovanje, smatrati tudi dolgove, najete za investicije. Res je, da obremenjujejo taki dolgovi poslovanje v širšem pomenu, toda zakonodavec ni mislil v točki 4. čl. 54. cit. zakona na poslovanje v najširšem pomenu besede, temveč samo na poslovanje v ožjem pomenu na obrat, kar se razvidi iz t. 6. čl. 55. zakona, kjer izvzema obresti, odpadajoče na vložni kapital, in iz določb, ki veljajo za družbeni davek in se ne krijejo s temi določbami. Po točki 1. čl. 55. zakona je smatrati za neodbitne vse vsote, potrebne za povečanje podjetja ali obrata, kar velja seveda tudi za ustanovne stroške. Med take vsote pa ni všteti samo najeto posojilo, kot misli upravno sodišče, temveč tudi obresti, saj bi bile obresti nepotrebne, da se ni obrat povečal in se tudi ne plačujejo zato, da se obrat vrši v danem obsegu, temveč zato, ker se je podjetje povečalo oz. ustanovilo. Slično stališče je zavzemalo upravno sodišče tudi samo v prejšnjih razzodbah in je priznalo za odbitne le obresti kratkotrajno najetega posojila, dočim je obrestim dolgoročnih posojil odrekalo odbitnost in dolgoročna posojila so predvsem ona, ki so najeta v svrhu in-

Maribor in nova sosesčina

Združitev Avstrije z Nemčijo bo imela — o tem nihče ne dvomi — na nadaljnji gospodarski razvoj Jugoslavije precejšen vpliv. Zlasti velja to za obmejne predele, za Maribor in njegovo ozadje, čigar gospodarstvo je že doslej, posredno alj neposredno, bilo v znamenju konjunkture v sosednji državi. Ni dvoma, da mora gospodarsko krepka sosedja v precejšnji meri v gotovih okoliščinah celo odločilno vplivati na gospodarsko stanje pri mejašu. O političnem vplivu izvedbe »anšlusa« tu ne bomo razpravljali, nas zanima le gospodarska plat teritorialne spremembe v Srednji Evropi.

Preden se poglobimo v razmišljanje o ekonomskih posledicah združitve obeh nemških držav, se moramo nekoliko pomuditi pri tem, kakšno je bilo doslej gospodarsko razmerje med nami in bivšo Avstrijo.

Med obema sosedama izmenjava blaga ni bila stalno na isti višini in je zelo nihala. Pri tem niso bili odločilni le ekonomski momenti, nego v precejšnji meri tudi politični. Predvsem gre tu za posle-

dice dejstva, da v prejšnji republiki ni bilo močne roke, ki bi usmerila sožitje s sosedi v duhu začrtanega programa. Gradec je bil blizu, a Dunaj daleč. Pogosto je šla štajerska deželna vlada preko naredb centralne vlade, čeprav je ta dostikrat na tihem soglašala s postopanjem podrejenih organov in se je potem samo izgovarjala, da ni o vseh teh samolastnih ukrepih nič vedela. Tako se je stalno oviralo izvajanje trgovinske pogodbe, ki je že menda 14 let v veljavi.

Zlasti velja to za obmejni promet, na katerega je Maribor zaledjem tako zelo navezan. V smislu trgovinske pogodbe so dovoljene za obmejno prebivalstvo precejšnje olajšave, ki se jih Avstriji v večji meri poslužujejo kot naše prebivalstvo. Njim gre predvsem za cenena živila, ki jih ima Jugoslavija v izobilju. Dovoljene so bile določene množine mesa, mesnih izdelkov, jaje, vina itd., ki so jih potniki pri prestopu meje lahko brez plačanja carine jemali s seboj, ali pa so veljale posebne znižane postavke. Naglašamo, da

vesticij pri ustanovitvi ali povečanju obrata.

Nevzdržnost sedanjega naziranja upravnega sodišča pa sledi tudi iz tega, ker bi bila potem odprta vrata raznim zlorabam. Česti so primeri, ko izkazuje podjetje pri prav neznačajni vložni glavnic zelo velike, seveda dolgotrajne dolgo-ve. V teh primerih brez dvoma ne participira na dobičku podjetnik samo potem javno vložnega kapita- la, temveč tudi na druge načine, in sicer prav izdatno, n. pr. da se krije dobiček za obliko obresti in se tako odtegne pravilni obdačbi. V takih primerih je tudi težko ločiti tihega družabnika od upnika.

Za iz strogega diferenciranja med obrestmi dolgov, ki obremen- jajo poslovanje in ki so v smislu čl. 54./4 zakona o neposrednih davkih odbitne ter obrestmi, ki se na- našajo na vložni kapital in ki so po čl. 55./6 zakona o neposrednih davkih neodbitne, se jasno vidi, da razločuje zakonodavec med obratno in vložno ter osnovno glavnico, ki je samo en element vložne glavnice.

Dočim je zakonodavec pri druž- benem davku točno preciziral, kaj spada pod vložno glavnico, je ostal ta pojem pri pridobitni nedefini- ran, pa ga je definirati po običnih pravilih narodnega gospodarstva. Medtem ko spadajo pod obratno glavnico vsi lastni ali tuji kapitali, ki služijo za vzdrževanje obrata odnosno v smislu določbe čl. 54. zakona o neposrednih davkih in doseg, vzdrževanje in osiguranje brutto-prihoda, torej kapitali, ki so potrebni za nakup za obratova- nje potrebnih surovin in kritje iz- datkov z značajem režij, je smat- rati ves drug lasten ali tuji kapita- l, ki ni bil najet v svrhu vzdržev- vanja obratovanja nego v cilju investicije in povečanja obrata kot vloženo glavnico, čije obresti so neodbitne. Zakon o neposrednih davkih jasno razločuje v čl. 54. in 55. ti dve vrsti kapitala, kakor jih razlikuje tudi nauk o narod- nem gospodarstvu. Medtem ko gre pri obratnem kapitalu za den- arna sredstva, ki se konsumirajo v produkcijskem procesu, torej za kapital s prehodno funkcijo, se izraža karakter vložne glavnice s trajno ali vsaj dalje časa trajajo- čo funkcijo. Tu gre torej za oni kompleks mobilij in imobilij, ki predstavljajo obratne naprave, ki se redoma amortizirajo in s svojo amortizacijsko kvoto obremenjuje- jo račun z gube in dobička, pa ne smejo istočasno še obresti kapita- la, uporabljene za nabavo takih obratnih naprav, obremenjevati tak račun, ker je tako specialno odredil zakonodavec.

Mišljenja sem, da je treba prav izko interpretirati tudi predzadnji odstavek čl. 83. zakona o nepo- srednih davkih, ki predvideva, da se smejo tudi pri odmeri družbe- nega davka priznavati le one pas- ivne obresti od izposojenega ka- pitala, ki izpolnjujejo funkcije obratnega kapitala, t. j. v kolikor eluži za doseg dobička, s čimer bi z upoštevanjem določila čl. 82./4 zakona o neposrednih davkih bil postopek glede priznavanja pasiv- nih obresti izenačen pri odmeri družbenega davka za odmero pri- dobnine.

Odredba čl. 55., točka 6., zakona o neposrednih davkih, ki govori o tujem kapitalu in ne o kapitalu, ki ga daje na razpolago podjetju tihi družabnik, dokazuje jasno, da je prednje tolmačenje pravilno in to tembolj, ker ni bilo vse do no- veče od 18. februarja 1934 nikake odredbe niti v zakonu niti v pravilniku, iz katere bi bilo tolmačiti, da se beseda »tuj« nanaša na kapita- l tihega družabnika, ki ga pravi- lnik k zak. noveli od 18. febru- arja 1934 navaja samo radi pri- mera.

Razsodba državnega sveta

Državni svet je na podlagi te pritožbe odločil sledeče:

... Po točki 6. čl. 55. zakona o neposrednih davkih se ne mo- rejo odbiti od kosmatih dohodkov, tudi če so kot dejanski izdatki do- kazane, obresti na celotno vloženo glavnico, lasten ali tuji kapital v kateri koli obliki. Kakor izhaja iz tega zakonitega predpisa, se obre- sti na vložni kapital, naj je last- sten ali tuji, v kateri koli obliki ne morejo izločiti ob ugotavljanju davčne osnove, ampak se morajo obravnavati kot sestavni del do- hodka, ki podlega davku. Ker v

tem primeru vobče ni sporno, da je kapital, od katerega se računa- jo sporne obresti, vložni za investicije podjetja, za katere se že po točki 5. čl. 54. zakona o neposred- nih davkih priznajo odpisi kot amortizacija, ta izločitev spornih obresti iz davčne podlage ni utem- eljena v zakonu, ker se v pod- jetju investirani in izposojeni ka- pital, torej v tej obliki vložni v podjetje, po točki 6. čl. 55. v zve- zi s točko 6. čl. 86. zakona o ne- posrednih davkih mora obravna- vati kot vložni kapital podjetja. Zato je pogrešno v izpodbijani razsodbi odrejeno, da se sporne obresti na tak v podjetju vložni tuji kapital morajo po točki št. 4. čl. 54. nav. zakona izločiti iz dav- čne osnove, kot obresti, ki breme- ne posel, kajti po tem zakonitem določilu so davka proste samo obresti onega kapitala, ki je vlo- žen za posel podjetja, torej ki je v poslovanju podjetja uporabljen kot obratni.

Navodilo fin. direkcije davčnim upravam

Finančna direkcija je na podla- gi te razsodbe državnega sveta iz- dala na davčne uprave nastopno navodilo:

»S prednjo razsodbo je defini- tivno rešeno vprašanje, če so obresti od izposojene glavnice, ki se je investirala v obratu, pri od- meri pridobitne neodbitne.

Ker so davčne uprave v tem po- gledu dosedaj postopale različno in smatrale nekatere take obresti za obresti obratne glavnice in to- rej za odbitno postavko, naročam davčnim upravam, da se v bodoče strogo ravnajo po tej razsodbi.

Ker gre torej za odmero pri- dobnine po čl. 54. in 55. zakona o

neposrednih davkih in uveljavlja davčni zavezanec odbitek pasivnih obresti, je treba vestno ugotoviti, da-li se take obresti nanašajo na glavnico, investirano v pridobitni zavezanem podjetju, pa v odgo- varjalčnem slučaju dodati take obresti osnovi pridobitine. V koli- kor bi davčni ali reklamacijski od- bor take obresti priznal za odbit- ne, mora drž. zastopnik izjaviti pritožbo na reklamacijski odbor oziroma na upravno sodišče.

Z zgornjo razsodbo je tudi več ali manj razčiščen pojem investicije ter vložne glavnice. Vložna glavnica je torej ona lastna ali iz- posojena glavnica, ki se investira v naprave in objekte, ki vršijo v obratu izvestno trajno funkcijo in se kot obrabi podvrženi amortizira- ju (inventar, stroji, zgradbe in druge obrtne naprave) oz. se ne amortizirajo, ker niso podvrženi obrabi, pa spadajo po splošnih na- rodno gospodarskih in knjigovod- stvenih principih vendar med in- vesticijska sredstva kakor: zemlji- šče, patenti, nakup firme, zaščitne in ostale pravice in trajne udelež- be pri drugih podjetjih. Vse obre- sti glavnice, lastne ali izposojene, uporabljene v prednje svrhe, je torej smatrati za obresti vložne glavnice ter pribiti k davčni osno- vi pridobitine pri vseh onih pod- jetjih, ki se jim ugotavlja davčna osnova po določilih čl. 54. in 55. zakona o neposrednih davkih.

Za obratno glavnico, katere obresti so odbitne, pa se smatra vsa ona glavnica, ki se uporablja za pokritje stroškov, potrebnih v smislu čl. 54. zakona o neposred- nih davkih, da se doseže, obdrži in zavaruje bruttodohodek (na- jemnina, plače, penzije, davki, su- rovine, polizdelki in končni izdelki, pogonski material itd.), dalje

pa tudi glavnica, ki je v zvezi z nastankom gotovine, terjatev, knjižnih, hipotekarnih in drugih, z nabavo vrednostnih papirjev, ki spadajo med obratna sredstva pod- jetja itd.

Pri tem je smatrati stroje, ki se uporabljajo v dotičnem podjet- ju v produkcijske svrhe, za investicijo — stroji pa, ki jih tovarna sama izdeluje za prodajo, za obratna sredstva. Istotako je smat- rati zemljišča, ki jih kupujejo gradbene tvrdke radi parcelacije in zazidave, za obratna sredstva. Vrednostni papirji ne spadajo med obratna sredstva, ako niso potrebni za obratovanje nego predstavl- jajo zgolj naložbo.

Pri presoji vprašanja, da-li spa- da kaka aktivna imovina med in- vesticijska ali obratna sredstva, je torej v dvomu odločen značaj podjetja in namen nakupa. To ve- lja predvsem za zemljišča, stroje, zgradbe in vrednostne papirje, dočim je smatrati surovine vedno za obratna sredstva.

Ker je s tem v dovoljni meri definiran pojem obratne in nalož- ne glavnice, ne bo davčnim upra- vam težko ugotoviti, če gre v ka- kem konkretnem primeru za pasivne obresti obratne ali vložne glavnice.

V zadnjem času je tudi upravno sodišče v Celju, n. pr. v razsodbi z dne 3. decembra 1937 F 315/37-7 odločilo v tem smislu, da obresti od izposojenega kapitala, ki se je porabil za investicije, po čl. 55., točke 6., zakona o neposrednih davkih.

Tako je to vprašanje sedaj odlo- čeno strogo v fiskalnem smislu in ni upanja, da bi se dosegla dru- gačna praksa.

Politične vesti

Češkoslovaška je priznala itali- jansko aneksijo Etiopije.

Na Češkoslovaškem so slovesno proslavili 20letnico, ko so bile ustanovljene v Italiji češkoslovaške legije in ko je Italija priznala ne- odvisnost in nedeljivost Češkoslo- vaške. Predsednik Beneš je izdal ob tej priložnosti vojaško povelje, v katerem se zahvaljuje Italiji, da je pokazala v usodni uri tako ve- liko razumevanje za cilje čsl. naroda.

Nemško vprašanje na Češkoslo- vaškem bo po angleških informa- cijah rešeno takole: 1. V nemških manjšinskih krajih bo nemščina popolnoma enakopravna s češčino. 2. Nemci se proporcionalno nameste v vseh uradih. 3. Nemci dobe šols- ko in vzgojno avtonomijo. 4. Prebivalstvu v manjšinskih krajih se bo nudila večja gospodarska in so- cialna pomoč. 5. Uvede se zaščita proti raznarodovanju. 6. Ustanovi se poseben urad, ki bo skrbel za izvajanje teh točk.

Vodja železne garde v Romuniji Codreanu je bil zaradi razžalitive ministra Jorge obsojen na 6 mese- cev zapora. Sedaj pa se bo moral zagovarjati še zaradi umora mi- nistra Duce. Našli so namreč neko pismo Codreana, iz katerega sledi, da je umor ministra zaukazal Codreanu.

Romunske oblasti so prepoveda- le nadaljnje izhajanje glasila kmetске stranke »Romania Nova«, ki je bilo tudi osebni organ vodi- telja stranke dr. Mania.

Bivši madžarski ministrski pred- sednik grof Bethlen je objavil v »Pesti Naplo« članek, v katerem zelo ostro nastopa proti onim, ki razširjajo vznemirljive vesti o bo- dočnosti Madžarske. Madžarska more s svojimi sosedi tudi na pri- jateljski način urediti svoje odno- šaje. Madžarska da je še vedno najboljša straža ob Donavi. Madžarska da je storila veliko uslugo Nemčiji, ker je ostala tej svoji mi- sli zvesta in ker se ni podala Mali antanti, čeprav bi si s tem svoje materialne pogoje zboljšala. Pravi Madžari niso tisti, ki se odrekajo svoje narodnosti, da bi postali nemški prijatelji, temveč tisti, ki vztrajajo pri svoji narodni zave- sti. Ni pravi Madžar, kdor ne gle- da na to, da živi Madžarska svoje posebno nacionalno življenje. Prav zanimivo, da je moral grof Bethlen napisati tak članek.

Na seji francoske vlade je po- ročal zunanji minister Bonnet o pričeti pogajanjih z Italijo. Nje- govo poročilo je vlada odobrila. Nadalje je vlada določila smerni- ce za pogajanja z Anglijo ter iz- delala navodila za bližnje zaseda- nje Sveta Zveze narodov.

Francosko-italijanska pogajanja se prično danes s prvim oficialnim sestankom med grofom Cianom in franc. odpravnikom poslov Blon- delom. Zatrjuje se, da bodo ta po- gajanja v kratkem končana in do- sežen sporazum še pred začetkom zasedanja Sveta ZN in pred pri- hodom Hitlerja v Rim.

Francosko-italijanska pogajanja zadevajo sledeča vprašanja: 1. Tanger (enakopravnost Italije v mednarodni coni), 2. Tunis (kon- vencija iz l. 1896. v prid ital. državljanom), 3. sosedščina Libije in Tunisa, 4. ureditev meje med Fran- cosko Somalijo in Abesinijo, 5. re- vizija pogodbe o železnici Džibuti-Addis Abeba (delnice), 6. sodelo- vanje v zaledju Libije, 7. vpraša- nje italijanskih emigrantov v Franciji, 8. protifašistična emigra- cija, 9. zamenjava podatkov o utri- ditvi sredozemske obale, 10. kolo- nijska trgovina, 11. vojno brodovje.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da so Združene države Sev. Ame- rike simpatično sprejele italijan- sko-angleški sporazum.

Monakovski kardinal Faulhaber, ki je znan po svojih neustrušenih nastopih, je bil sprejet od papeža v dveurni avdienci, ki ji pripisuje- jo zelo velik pomen, zlasti z ozirom na nedavni rimski obisk dunaj- skega kardinala Innitzerja.

Upravno središče Ostmarke bi naj postal po novem načrtu Linz, če- prav ostane Dunaj še dalje glavno mesto pokrajine, kakor poroča Ha- vas iz Berlina.

Francova ofenziva se še vedno nadaljuje ter bo Tortosa, kakor poročajo nacionalisti, kmalu pad- la. Iz Madrida poročajo, da pre- skriba Madrida z živili in orožjem zaradi pretrganih stikov s Kata- lonijo ne bo trpela.

Japonsko zunanje ministrstvo je izdalo poročilo o položaju na bo- jišču ter prvič priznava, da so ja- ponske čete v težavnem položaju. Poročilo je zato vzbudilo v japo- nski javnosti tem večjo pozornost.

Japonska vlada je plačala vladi Združenih držav Sev. Amerike od- škodnino v višini nad 2 milijona dolarjev za potopljeno topničarko »Paney«.

Besede delajo čudeže Umetnost prodajanja v Ameriki

V Ameriki imajo neko zelo osvežilno pijačo, ki je napravljena iz ledenomrzlega mleka, sla- doleda in iz slada. Nekateri ljudje si dajo vanjo vmešati surovo jajce. Če vpraša natakar gosta: »Z jaj- cem ali brez?«, sledi navadno od- govor: »Brez.«

»Temu se ni čuditi« pravi Elmer Wheeler, eden izmed najbolj uglednih ameriških prodajnih psi- hologov. »Kajti popolnoma zgreše- no je, če trgovec prepusti odje- malcu, da izbira med nič in nekaj. Vsa vprašanja, ki se morejo odklonilno odgovoriti, so napačna. Treba jih je tako zastaviti, da se zaželeni odgovor nekako kar iz- silijo iz človeka.« Wheeler svetuje lastnikom barov, ki mešajo »Mal- ted Milk«, da naj vzamejo v vsako roko po eno jajce in da naj vpra- šajo: »Eno jajce ali dve jajci?« Preizkusil so dognali, da je pet- krat več ljudi naročilo »MalTED Milk« z jajcem... Vzemimo drug priprost vzgled. Gost naroči ko- zarec limonade. »Malo ali veliko?« ga vpraša natakar. V največ pri- merih sledi odgovor: »Malo.« Wheeler je priporočil natakarjem, naj za poskušnjo vprašajo: »Ve- liki kozarec?« To vprašanje ne nudi gostu možnosti izbire med manjšim ali večjim izdatkom. Do- čim je prej samo 5% gostov naro- račalo veliko limonado, je sedaj poskočil odstotek pivcev velike li- monade na 25.

Prodajna psihologija je v Ame- riki zelo resno negovana znanost. Ze imenovani psiholog Elmer Wheeler ima v svojem arhivu ka- kih 150.000 obrazcev, ki se tičejo prodaje in ki jih je preizkusil na 20 milijonih kupcev. Pred neka- ko 10 leti se je obrnila nanj ve- lika trgovina v Baltimoreu in ga prosila za nasvet. Delala je veli- kopotezno reklamo, ljudje so na- ravnost drveli v njene prodajne lokale, toda... kupovali niso, ali vsaj ne tako, kot si je lastnica tr- govine mislila, da bi morali. Whee- ler je študiral prodajne postopke nameščencev. Kmalu je uvidel, da niso imeli nikake metode. Sicer so si prizadevali prodajati čim več, toda njihovi prodajni razgo-

vori so bili docela mehanični in brez vsake zveze s predmetom, ponujenim v prodajo. Wheeler pravi, da se je ob listi priliki naučil in prišel do spoznanja, da zahteva vsako blago svoj poseben prodajni način, če hočemo, da se s pridom prodaja. Napravil je po- skus uspešnejše prodaje s kremo za britje. Prodajalec se preizku- sil 146 različnih prodajnih besedil. Eno besedilo je nudilo trikrat boljši rezultat kot vsa ostala. Pro- dajalec je vprašal kupca: »Ali bi ne hoteli časa, ki ga porabite za britje, skrajšati za polovico?« Ta stavek, ki sicer ne nosi znakov posebne duševne bistrosti na sebi, je pripomogel, da se je nakup dvignil za 300 odstotkov.

Podobnih zgledov je dovolj. Ne- ki prodajalec je skušal materam, ki so prišle s svojimi otroki v tr- govino za čevlje, priporočiti v na- kup otroške čevlje tako zvane »mocassins«. Govoril jim je o tr- pežnosti usnja, o indijanskem roč- nem delu, o steklenih biserih in o drugih posebnostih. Le vsaka dvajseta mati, ki je prišla v trgo- vino po nakupih zase, je kupila tudi svojemu sinčku »mocassins« čevljičke. Elmer Wheeler pa je podučil nameščence v trgovini, naj se s svojimi ponudbami ne obra- čajo na matere, temveč na otroke same: »To so čevlji, ki jih nosijo resnični Indijanci.« Uspeh: V vsa- kem četrtem primeru se je posre- čilo fantku pregovoriti svojo ma- ter, da mu jih je kupila.

Prodajalec pri bencinskih črpal- kah naj ne vpraša: »Ali naj po- gledam, kako je z oljem?« temveč: »Ali je olje na predpisani višini?« Trikrat več se proda bele kreme za čevlje, če se o nji trdi, da se usnje ne odbrgne. Z vprašanjem: »Ali ste že kdaj poskusili »znan- stveno« zobno krtičico?« se je po- srečilo prodati toliko krtičic v enem samem tednu, kolikor se jih sicer ni prodalo niti v več mese- cih.

Nekemu spediterju je Wheeler nasvetoval, naj ima vsak mož, ki prenaša pohištvo, pri sebi brisačo in miko. Cim vstopijo ti ljudje v stanovanje, iz katerega naj bi od-

nesli pohištvo, vprašajo najprej, kje bi si mogli umiti roke. Naroč- nik nad toliko skrbnostjo za svoje pohištvo vzhičen in presenečen ostane gotovo zvest takemu pod- jetju, ki zna svoje delavstvo tako temeljito vzgojiti.

Če pride prodajalec od hiše do hiše v kako stanovanje, naj po mnenju Wheelerja svojo pozornost osredotoči na pliče, pse in otroke. Če vidi pliča v pličnici, naj najprej vpraša: »Ali poje?« Pri psih naj vpraša po njihovem imenu; pri otrocih pa po imenu in starosti. Sicer zgleda tako govoričenje mor- da prazno, morda nesramno ali brezobzirno ali morda celo draž- ljivo, toda rezultati govore za to metodo. Z znanstveno temeljitostjo pripravljene statistike so pokazale, da se je v vsakem primeru po- sebej ob porabi te metode prodalo mnogo več kot sicer.

Tako je za poskušnjo Wheeler nekoč nasvetoval nekemu slepemu beraču, naj se opremi z izveskom, na katerem so bile napisane nas- lednje besede: »Pomlad je in jaz sem slep.« Na one dneve, ko je imel ta izvesek, je nabral po- vprečno štirikrat toliko denarja kot pa tedaj, ko izveska ni imel.

Iz združnega registra

Vpisala se je zadruga Slomškov dijaški dom v Mariboru. Zadruga nudi članom oz. njihovim sinovom, ki so dijaki, primerna stanovanja z vsi oskrbo.

Razdružila se je in prešla v li- kvidacijo Zadruga elektrarna na Vrhniki. Likvidatorji dosedanja člani načelstva.

Odlog plačil je dovoljen Hranil- nici in posejilnici v Zicah za dobo 6 let od 20. decembra 1937 dalje. Obrestna mera za stare vloge 2%.

Izbrisale so se naslednje zadru- ge: Nabavljajska zadruga drž. služ- benika za Ribnico in okolico, Mle- karska zadruga v Ribnem, Mle- karska zadruga v Šmarci in Mle- karska zadruga v Trbojah ter cela vrsta pašniških in gozdnih zadrug, ki včinoma sploh niso pričele po- slovati.

Denarstvo

DHB in 4 milijardno posojilo

Drž. hip. banka bi sama mogla prevzeti tranšo posojila

Po čl. 40. svojih pravil more DHB naložiti vse svoje fondе v drž. vrednostne papirje. V l. 1937. so se dvignili fondji, ki jih upravlja DHB, za 500 milijonov din. Letos se bodo ti fondji še bolj povečali, ker je bila z novim finančnim zakonom ustvarjena cela vrsta novih fondov. Vsi fondji in kapitali DHB znašajo danes že okoli 25 milijard din, od katerih je vloženo v drž. vrednostne papirje le 582 milijonov din. Samostojni fondji DHB pa znašajo 555 milijonov din. Jasno je, da ne more DHB vseh fondov vložiti v drž. papirje, ker mora imeti tudi določene količine rezerv v gotovini. Ni pa treba, da je ta gotovina velika, ker je priliv fondov večji ko njih odliv.

V vsej državi dosega prirastek fondov gotovo 500 do 600 milijonov din. Ves ta denar bi se mogel uporabiti za podpis 4 milijardnega posojila. Prva tranša posojila pa tudi ne bi znašala več.

Na ta način že samo fondji in kapitali DHB popolnoma jamčijo za podpis 4 milijardnega posojila.

Vladni krogi pa pričakujejo, da bodo tudi zavarovalnice naložile velik del svojih rezerv v to posojilo.

Nedovoljena kupčija z nenostificiranimi obveznicami

»Jugoslav. Kurir« piše:

Na naših borzah se ne kupujejo z Blairovimi in Seligmanovimi obveznicami, če niso nostrificirane. Vnašanje takšnih obveznic v našo državo je prepovedano. Vendar pa se v naši državi takšnih nenostificiranih obveznic okoli 2000 po nominalni vrednosti 1000 dolarjev.

Izven borze pa se s temi obveznicami trguje in kar je posebno zanimivo, jih kupuje tudi neka privilegirana banka, in sicer po posrednikih.

7% Seligmanove obveznice se plačujejo po 42, Blairove pa po 30 do 32%. Še na koncu l. leta so se mogle kupovati po 20% nominalne vrednosti.

V New Yorku notirajo obveznice 8% Blaira po 25—26,5, 7% Blaira ravno toliko, Seligmanove DHB pa po 35—43%. Tečaj teh obvez-

nic je v zadnjem času nekoliko popustil. Zanimivo je, da se plačujejo pri nas Blairove obveznice dražje ko v New Yorku, dočim se plačujejo Seligmanove obveznice po 42%.

Tečaj turistične marke je bil za april, maj in junij določen na 1450 din.

Pri podružnici Poštna hranilnica v Splitu, ki bo letos začela delovati, je razpisanih 15 službenih mest pripravnikov in dnevnikaarjev.

Beograjska borza je imela lani naslednji promet (v oklepajih številke za l. 1936., vse številke v milijonih din): devize 1.400,1 (1.082), efekti 277 (211), produkti 885,3 (490,1) in valute — (0,55), skupno 2.562,4 (1.713,9).

Obrtna banka v Ljubljani izkazuje za l. 1937. povečanje novih vlog od 0'07 na 1'3, ter zmanjšanje starih vlog od 4'3 na 3'9 milijona din. Zmanjšali so se dolžniki v starem poslovanju od 4'7 na 3'8 milijona din. Čisti dobiček je znašal 16.123 din, nekoliko več ko l. 1936.

Mestna hranilnica v Osijeku bo začela z 2. majem izplačevati vse vloge do zneska 50.000 din.

Novo hranilne vloge so se v Angliji povečale l. 1936 za 54,7 milijona funtov, skupno s kapitaliziranimi obrestmi pa za 64,6, dočim so se l. 1937. pomnožile le za 27,3, z obrestmi pa za 38,1 milijona funtov.

Francoski finančni minister Marchandeu je na seji vlade poročal, da se je zopet vrnilo zaupanje v frank, kar se opaža tudi na tujih borzah. Tudi državni dohodki so se tako povečali, da vladi ni bilo treba izkoristiti pooblastila glede predjemov pri Francoski banki. Zato tudi niso potrebni takojšnji ukrepi, temveč je treba ves problem temeljito proučiti, da se nato izdajo čim bolj učinkoviti ukrepi. Francoska vlada je sprejela njegovo poročilo z velikim zadovoljstvom. Sklenjeno je bilo, da morajo resorni ministri pripraviti do 1. maja podrobna poročila, kaj je treba ukreniti za sanacijo francoskih državnih financ.

Že v 24 urah barva, plešira in kominčno snašči obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilnika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suhi, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Občni zbori

Celjska posojilnica d. d. v Celju ima redni letni občni zbor v četrtak, dne 29. aprila ob 17. v sejni dvorani Celjske posojilnice v Narodnem domu v Celju.

18. redni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani bo v petek, dne 29. aprila ob 10.30 v sejni dvorani zavoda. Na dnevnem redu so tudi volitve. Delnice treba položiti najkasneje do 22. aprila. Poset 25 delnic daje pravico do 1 glasu.

17. redni občni zbor delničarjev tvrdke »Slograd«, slovenske gradbene in industrijske d. d. v Ljubljani bo dne 29. aprila ob pol 12 v prostorih Prometnega zavoda v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Delnice treba položiti najmanj 6 dni pred občnim zborom, vsakih 20 delnic daje pravico do 1 glasu.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske ima 30. redni občni zbor dne 26. aprila ob 15 v hranilnični posvetovalnici. Na dnevnem redu so tudi volitve.

Velesejem v Bratislavi

Pomladanska prireditev velesejma v Bratislavi bo letos od 4. do 8. maja. Kakor vsako leto, so tudi za letošnjo prireditev dovoljeni znatni popusti na železnicah za obiskovalce in za prevoz blaga.

Draginja v Franciji in Italiji narašča, v Angliji in U. S. A. pa pada

Indeks za cene na debelo se je gibal (cene l. 1931. = 100%) takole:

	Anglija	U. S. A.	Francija	Italija	Nemčija
1937					
jan.	134,2	131,0	115,9	116,3	95,7
febr.	136,3	131,8	116,8	124,3	96,2
marec	144,3	137,3	121,8	126,2	97,5
april	142,0	135,6	120,5	128,7	97,0
1938					
jan.	128,9	120,6	137,4	143,6	96,9
febr.	125,0	119,5	137,9	142,4	96,9
marec	122,7	117,7	139,4	142,5	97,1
april	122,6	117,8	139,7	—	97,0

Zunanja trgovina

Sviciarsko-jugoslovanska trgovinska pogajanja so se zaradi zaposlenosti naše delegacije pri pogajanjih z Nemčijo preložila na mesec maj.

Izvoz našega boksita stalno raste. Tako smo izvozili boksita leta 1935 za 21,8, l. 1936 za 35,1 in l. 1937. za 64,6 milijona din. Naš boksit je znan po svoji odlični kakovosti in si je zato tudi zlahka pridobil dostop na tuje trge. 88% vsega našega boksita gre v Nemčijo, ostanek v U. S. A., Anglijo in Norveško. L. 1937. smo prodajali boksit po povprečni ceni 160 din za tono. Glede proizvodnje boksita je naša država na 5. mestu na svetu.

Avstrijske pogodbe za izvoz lesa bodo na novo pregledane in po potrebi spremenjene. Za uvoz rezanega lesa v Nemčijo veljajo cene od 4. sept. 1937. Vsa proizvodnja se mora prilagoditi nemškemu meram. Cene za okrogli les še niso določene.

Prošnje za italijanska uvozna dovoljenja morajo vložiti za III. tromesečje uvozniki, ki se smejo posluževati dovoljenj za kontingentiran uvoz v Italijo, najkasneje do 10. junija.

Za izvoz slanine se plačuje v Franciji izvozna premija v višini 150 fr. franka za kg.

Nemška vlada je dovolila, da bo šla ena tretjina avstrijskega izvoza še nadalje skozi Trst.

Doma in po svetu

Upravnik bolgarske Narodne banke Božinov je bil v Beogradu, kjer je podpisal bolgarsko-jugoslovanski sporazum o medsebojnih finančnih odnosih obeh držav v turističnem prometu.

»Hrvatski dnevniki« ostro zavračajo vse vesti, da bi nastalo med pristaši HSS kakršno koli nesoglasje ali da bi se SDS, kollektivno oddaljila od KDK. Tudi inteligentna je zvesta HSS, kar so dokazale volitve v zdravniško zbornico.

Za papeževga nuncija v Beogradu je imenovan Ettore Felici, dosedaj nuncij v republiki Chile.

Uradno se demantira vest, da bi se v Jugoslaviji pripravljali proti-židovski zakoni.

Stopil je v veljavo zakon o ustanovitvi novih okrožnih in okrajnih sodišč. V Sloveniji se ustanovi okrožno sodišče v Murski Soboti.

Poveljnik jugoslovanskega tovornega parnika »Vida« je brzojavil, da je v bližini Bizerte rešil 8 italijanskih mornarjev, katerih parnik se je potopil. Mornarje je prejel v Messino.

V Beogradu je nastal požar v tvornici za žice Filipović. Ogenj so sicer mogli lokalizirati, vendar znaša škoda poldrug milijon din.

Romunski kralj Karol je zbolel za lahko influenco.

V vsej Nemčiji so v sredo zvečer z velikimi slovesnostmi proslavili Hitlerjev 50. rojstni dan.

Za Otonom Habsburškim je bila izdana od nemških oblasti tiralica, ker da je zagrešil veleizdajo, ko se je pogajal s tujimi silami, da bi te zasedle Avstrijo in s tem preprečile priključitev Avstrije k Nemčiji. Nemški listi tudi očrtajo Habsburžanom, da so zagrešili veleizdajo že med svetovno vojno, ko so hoteli skleniti separaten mir z zavetniki. Nemški listi poudarjajo, da je bilo s priključitvijo Avstrije

k Nemčiji habsburško vprašanje za vedno rešeno. Vse premoženje Habsburžanov v Avstriji bo zaplenjeno. Vse premoženje cenijo na več sto milijonov.

25.500 Zidov je lani odšlo iz Nemčije, od teh samo iz Berlina 5558. Najvišje razsodišče za mezdne spore v Franciji je razsodilo, da so zahteve francoskih delavcev po povznanju mezd neupravičene, ker še ni potekel rok od zadnje določite mezd in ker se tudi cene niso zvišale za več ko 36%. Zato svetuje delavcem, da gredo zopet na delo.

Policija v Budapešti je aretirala 30 oseb, večinoma trgovcev, ker so delili letake proti vladnemu zakonskemu načrtu o uvedbi numerusa claususa za Zide.

Ameriški senat je odobril Rooseveltov veliki pomorski gradbeni program, po katerem se bo izdalo za nove ladje 1156 milijonov dolarjev. Po tem programu se bodo napravile 4 velike vojne ladje po 45.000 ton, 46 križark, 26 manjših križark, 2 matični ladji za letala in 950 vodnih letal. S temi ladjami bo mogla Amerika tudi začeti pomorsko ofenzivo na velike razdalje.

Če zalagate z različnimi potrebščinami sole in občine, obrnite se na knjigarno Učiteljske tiskarne. Tam boste dobili vse šolske in pisarniške potrebščine, pravo in dobro blago po konkurenčnih cenah.

V južnem Santungu ogroženim japonskim vojakom hiti na pomoč 100.000 japonskih vojakov, ki so bili deloma odpoklicani iz Mandčurije. S temi četami namerava Japonci izvesti veliko ofenzivo, ki bo po njih mnenju tudi uspešna, ker so vsi ti vojaki zelo dobro opremljeni. Kitajci pa se nadejajo, da bodo tudi te čete premagali, ker so že sedaj kitajske čete v veliki številni premoči, a prihajajo še vedno nova ojačenja. Tudi kitajsko četniško gibanje se je zelo razširilo.

Japonci so aretirali znanega italijanskega novinarja Luigija Barzinija, dopisnika milanskega lista »Corriere della Sera«, ker ni dovolj ugodno poročal o Japoncih. Italijansko poslanstvo je proti aretaciji Barzinija protestiralo.

Japonske čete so v mnogih krajih, ki so jih morale izprazniti, poklale skoraj vse kitajsko prebivalstvo. Tako so našli v mestu Tainin samo še 7 Kitajcev.

Japonska je morala zaradi velikih vojnih izdatkov zvišati posredne davke od 79 na 1527, neposredne pa od 105 na 1330 jena na glavo prebivalca.

Severno od Tokia je začel nenadoma bruhati lavo in pepel ognjenik Asami. Lava je zažgala velik gozd. Ker je začel bruhati vulkan nenadoma, se boje, da je tudi več človeških žrtev.

V Anatoliji je bil hud potres. Več vasi je bilo popolnoma uničenih. Poročila pravijo, da je bilo 200 ljudi ubitih.

V bližini Nerveve v Furlaniji so našli otroci staro 105 cm granato iz svetovne vojne. Ko so jo hoteli odnesti domov, jim je padla na tla in eksplodirala. 8 otrok je bilo ubitih, 2 pa hudo ranjena.

Zahvala

Podpisana se iskreno zahvaljujem Trgovskemu dobrodelnemu društvu »POMOČ«, reg. pom. blagajni v Ljubljani, za izplačano posmrtno po mojem umrlem očetu Lapače Dragotinu, trgovcu v Žireh. Obenem priporočam društvo »Pomoč« vsem trgovcem. S članstvom pri »Pomoči« zagotovite denarno pomoč svojim najbližjim ob svoji smrti.

Ljubljana, dne 19. aprila 1938.

Nada Ciperle, Bled

Tržna poročila

(Po poročilu Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine)

Na domačem trgu s pšenico je položaj čvrst. Na Tisi se plačuje franko mlin po 190—195. Tudi na tujih trgih je tendenca stabilna.

Na domačem trgu s koruzo je tendenca mirna. Cene so nespremenjene. Blago z vlačilcev po 104 do 104,50, vagonsko blago po 101,50—102 din.

Na tujih trgih je položaj nespremenjen. Zaključni tečaji so bili: Buenos Aires za maj 7-68, junij 7-52, Chicago maj 60, julij 61²/₃.

Na praškem trgu s povrtnino so bile cene čvrste. Zgodnji krompir se je prodajal po 300 Kč za 100 kg. Solata je bila po 0,70 Kč za kg. Italijanski paradiznik se je prodajal po 9 Kč za kg (na debelo).

Na svobodnem živinskem trgu na Reki so bile dosežene pred prazniki te cene: izredni volji po 4-10—4-25 (4-30), prvovrstni po 3-90—4-05, krave po 3-30—3-45, II. vrste po 2-70—3-20, mlada živina po 3-80—4 lire za kg žive teže.

Semenjski krompir se je v Ljubljani prodajal v sredo po 90 par do 1 din. Na trgu je bilo 50 voz semenskega krompirja.

Na ljubljanskem trgu so se pojavile prve letošnje kumare, pridelane v vrhniških in ljubljanskih rastlinjakih. Bile pa so zelo drage, namreč po 48 din kg.

Cene češkega hmelja v Zalcu so pri trajnem povpraševanju za izvoz obdržale rastočo tendenco z višino 625—875 Kč za stot. Doslej so zaznamovali 169.474 stotov letine 1937. te vrste, zalogo cenijo še na dva tisoč q. Rez hmelja poteka letos ugodno in se ta teden dovršuje.

Sejmi

24. aprila: v Sv. Juriju pri Celju, Guštanju, Mozirju, Sv. Juriju pri Zdolah, Žužemberku, Gor. Planini na Kalu, Radovljici.

25. aprila: v Dolu pri Hrašniku, Sv. Lenartu v Slov. gor., Vojniku, Središču, Mozlju, Bučki, Sv. Juriju pod Kumom, Semiču, Studencu pri Krškem, Podbukovju, Dobovi, Ribnici, Vahčah, Škofji Loki, Grosuplju, Vuzenici, Beltinci.

26. aprila: v Metliki, Bušehi vasi, Mariboru, Kozjem, Dol. Lendavi.

27. aprila: v Lukovici pri Kamniku, St. Rupertu, Vranskem, Celju, Ptuj, Trbovljah.

28. aprila: v Turnišču.

30. aprila: v Vel. Gabru, Brežicah, Celju, Trbovljah.

Radio Ljubljana

Sobota dne 23. aprila. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Najvažnejše določne socialne pogodbe za izseljenice (Joško Rozman) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: Zunanja politika (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Veselo Jurjevanje — pisan večer. Sodelujejo člani rad. igr. družine, Fantje na vasi in drugi — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester — 23.00: XX. mednarodni katoliški espreantski kongres.

Nedelja, dne 24. aprila. 8.00: Cimermanov kvartet — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe — 9.45: Verski govor (dr. Roman Tominec) — 10.00: Koncert lahke solistične glasbe — 11.00: Otroška ura (Tetka Marička) — 11.30: Koncert. Sodelujejo: gđc. Alda Noličeva, g. Aleksander Kolacio, člana ljublj. opere in radijski orkester — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 17.00: Ureditev domačega vrta (Franjo Kafol) — 17.30: Bojan Adamič in njegov orkester — vmes vesele zgodbe — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Kulturne in gospodarske zveze Jugoslovani in Italijani v preteklosti in sedaj — 19.50: Slovenska ura: a) Koroske narodne na ploščah — b) Pojdite malo čez Ljubelj (dr. Josip Šušelj) — 20.30: Velikonočne pesmi — Radijski komorni zbor ob spremljevanju Radijskega orkestra, dirigira dr. Fr. Kimovec — 21.15: Koncert Radijskega orkestra — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Milan Stante igra na harmoniko.

Ponedeljek, dne 25. aprila. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Sramel »Stirje fantje« — 14.00: Napovedi — 18.00: Prva pomoč pri naglih obolenjih (dr. Anton Breclj) — 18.20: Nekaj slovenskih pesmic (plošče) — 18.40: Slovestveni in kulturni dogodki okoli l. 1848. — II. del (dr. Ivan Grafenauer) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Banat v borbi za obstanek — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Koncert Radijskega orkestra — 20.45: Fjodor Saljapin poje (plošče) — 21.00: Spominski koncert skladatelja Maurica Ravel-a. Sodelujejo: prof. L. M. Škerjanc, pomnoženi Radijski orkester; dirigira: D. M. Šijanec — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emona«.

Ne pozabite na

poslovne knjige

kakršne nudi

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

ANGLEŠKA ZAVAROVALNA DRUŽBA ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Ustanovljena 1720. leta

Glavni zastopnik za dravsko banovino:

Ing. Jožko Kobi, Ljubljana, Resljeva cesta 16-18 Telefon št. 22-60

Družbena imovina £ 29.290.966-03. t. j. preko 7 milijard dinarjev

Zavaruje: Požar, šomaž, vlomsko tatvino, avtomobilske škode in nezgode, trajno in začasno nesposobnost, razbitje stekla, dolžnost jamstva in potres